

60.008/x

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti belföldi hírek

1973. november 21.

bb 1. december elején megkezdődik a kálvin tér átépítése
i -don/ szb hir -cz 1973. november 21.

gordon judit, az mti munkatársa jelenti:

hosszu idő óta napirendi téma a kálvin tér átépítésének megkezdése. mint ismeretes, itt alakítják ki budapest egyik legnagyobb forgalmi csomópontját, itt lesz az észak-déli metróvonal egyik állomása. a munkálatokkal kapcsolatban a fővárosi tanács közlekedési főigazgatóságán elmondták, hogy a kálvin tér rendezése az esztendő végén a közművek átépítésével megkezdődik. a tér alatt mintegy 3000 négyzetméter alapterületen aluljáró épül. ennek közepén lesz az a 21 méter átmérőjű üvegcsarnok, ahova a mozgólépcsők futnak fel a mélyből. épül egy kisebb, 700 négyzetméter alapterületű föld alatti csarnok is - a szamuely utca és a királyi pál utca találkozásánál. a csarnokot és a nagy aluljáró-rendszert 8 méter széles folyosó köti majd össze. a folyosó egyik oldalán üzletsor - virág-, hirlap-, dohánybolt, kávézó, totó-Lottó helyiség - kap helyet.

a tervekészítők a kálvin téri aluljáró kialakításánál figyelembe vették azt is, hogy itt lesz a dél-pesti - csepeli elővárosi - gyorsvasut végállomása és a dél-budai metró megállója. a két állomást a kálvin téri áruház alatt alakítják ki. az áruházat lebontják. a csepeli gyorsvasut végállomása a szamuely utcai csarnokhoz, a dél-budai metró állomása pedig a nagy aluljáróhoz csatlakozik majd. a kálvin téri áruház alatt épülő aluljáróból összesen 14 lépcsőn lehet majd feljutni a felszínre. az itteni munkálatok az ötödik öt éves tervidőszakban kezdődnek.

/folyt.köv./

bb 1. /december elején... 1. folyt./-szb

az észak-déli metrókálvin téri állomásának és az aluljáró-rendszernek az építésével egyidejűleg átrendezik a felszíni forgalmi csomópontot is. a téren a körforgalom megszűnik és jelzőlámpák irányítják majd a forgalmat. az üllői ut és a baross utca torkolati szakasza egyirányú lesz. az üllői ut és a baross utca a korábban már lebontott hat épület helyén épülő négysávos uton keresztül kapcsolódik majd egymáshoz. a 47-es és a 49-es villamosok megállója a tér közepére, a jelenleg parkosított területre kerül. a megállókat az aluljáró mindkét csarnokából meg lehet majd közelíteni.

az év végén kezdődő nagyszabású építkezés a forgalomban számos változást tesz szükségessé. az első ütemben a 9-es és a 109-es jelzésű autóbuszokat más útvonalra irányítják át és megszűnik a trolis-közlekedés. december 3-tól kezdve 9/y jelzéssel autóbuszok váltják fel a trolikat, amelyek a curia utca felé egyelőre változatlan, az orczy tér felé elterelő útvonalon közlekednek. az autóbuszok a kálvin téren át az üllői uton és a mária utcán keresztül érik el a baross utcát. megszűnik - az orczy tér felé menet - a szentkirályi utcai és a curia utca felé a kálvin téri megálló. ehelyett a mária utca és a baross utca torkolatában, illetve a kecskeméti utcában a 15-ös autóbusz megállójában állnak meg a trolikat helyettesítő buszok. az ettől mintegy 150 méterre levő egyetem téri megálló szintén megszűnik. a többi megálló mind a curia utca, mind az orczy tér felé megmarad, illetve - ahol a 9-es autóbuszok megállnak - közös megállójuk lesz a 9/y-nal. útvonala tehát: orczy tér - baross utca - kálvin tér - kecskeméti utca - károlyi minály utca - curia utca - vares pálné utca - ötvös Loránd utca - kecskeméti utca, kálvin tér - üllői ut - mária utca - baross utca - diószeghy sámuel utca - csobánc utca - mező imre ut - orczy tér. ezen az útvonalon összesen 21 autóbusz bonyolítja le a forgalmat. a 9/y jelzésű buszok a trolikhoz hasonlóan másfél percenként követik egymást. a 74-es trolis megszüntetése véglegesnek tekinthető, mert a kálvin téren kialakítandó új csomóponton trolis nem járhat a jövőben sem. így a 9/y jelzésű buszokon autóbuszválteldíjak lesznek érvényesek.

a következő nagyobb forgalomelaterelésre várhatóan jövő év márciusában kerül sor. ekkor a baross utca és a kecskeméti utca torkolati szakaszát zárják el a közúti forgalom elől. a tömegközlekedést a környező utcákba terelik át. /mti/

-2-

bb 2. erdei táborozás uttörőknek

vid-gö/mné szb ká -cz

1973. november 21.

megállapodást kötött a magyar uttörők szövetsége a pilisi parkerdő gazdasággal. eszerint a jövő nyáron tiznapos táborozást rendeznek a pilisben azzal a céllal, hogy a gyermekekkel megismertessék, megszerettessék az erdők világát. a tervek szerint az uttörők a legszebb tájakon, a szentendrei szigeten, a kisvillámon, sikárosnál, a hoffmann-kunyhónál és esztergom szomszédságában a kerek-tónál sátoroznak majd 2-2 napot, s közben erdészek vezetésével bebarangolják a környéket. megismerik a pilis növény- és állatvilágát, természeti szépségeit, történelmi nevezetességeit. a sátrakat a parkerdő gazdaság adja, s erdészek gondoskodnak ellátásukról is. a táborozáson több turnusban csaknem 1.500, az ország minden tájáról érkező uttörő vesz részt. /mti/

bb 3. az oszszszk televíziójának estje a magyar tv-ben

1 nn/gk szb hí -cz

1973. november 21.

november 29-én, csütörtökön rendezik meg a magyar televízió az oszszszk televíziójának estjét. az összeállítás igyekszik sokszínű, érdekes keresztmetszetet adni a köztársaság tájairól, mindennapi életéről, kulturájáról. az „orosz földön„ című film az orosz táj hangulatát idézi és segítségével bejárhatjuk jásznaja-pljana, voronyezs, borogyino történelmi levegőjű vidékeit, nem utolsósorban pedig a szovjetunió fővárosát. moszkvában a kamera egyaránt elvezet bennünket a seremetyevói repülőtérré, a lenin-mauzóleumba, a kreml-be... a „tul a bajkálon„ című fiomet a magyar televízió munkatársai készítették. ebben megismerkedhetünk az állattenyésztéséről, földműveléséről nevezetesen országrésszel, a burját aszszk-val. tájékozódunk a népgazdaság legjelentősebb ágának, a faiparnak a fejlődéséről, a burját operára produkcióról is. megszólal többek között az ottani balettiskola híres vezetője, de nem hiányzik a produkcióból természetesen magának a bajkál-tónak a bemutatása sem.

egy másik kisfilm „szilériai mesterek„ címmel az ősi kézműves mesterségek mába ötvöző hagyományait tárja a tévé nézői elé.

/folyt.köv./

-3-

bb 3. /az oszszszk... 1. folyt./-szb

szibéria keleti részeinek olyan jellegzetes népi mesterségeit ismerhetjük itt meg, mint a csontfaragás, gyöngydiszítés, a gyökérfonás, faépítészet, nyárfakéreg-mintázás, kőfaragás, stb. a „világhírű színházak„ című sorozatban a leningrádi gorkij akadémiai drámai nagyszínház munkájával és világhírű főrendezőjével, tovsztogonovval ismerkedhetünk meg az est egy másik filmjében, amelyet a magyar televízió készített tovsztogonov budapesti látogatása alkalmával. a „rekordok és margaréták„ című riport-film izgalmas portrét rajzol elénk marina popovicsról, alekszej popovics űrhajós feleségéről, aki nem mindennapi foglalkozást választott hivatásául: berepülő pilóta lett. a „mesélő körhinta„ című filmben csehov néhány novellájának tévéfilm-változatát láthatjuk. a magyar-szovjet baráti társaság „a balti-tengertől a csendes-óceánig„ akcióhoz kapcsolódó televízióestet végül a „ragyogó divertimentó„ című adás zárja, amelyben a leningrádi kirov opera művészei adnak izelítőt tudásukból a glinka zenéjére komponált balettben. /mti/

bb 4. másodpercenként egy tasak paprika

vid-ká szb -cz

1973. november 21.

a mintegy nyolcezer holdas szeged környéki fűszerpaprika tájkörzet feldolgozó központjában, a szegedi paprikagyárban, valamint üllési, mórhalmi, röszei és szőregi üzemeiben elérkezett a szárítás fő szezonja. a földgáz és olajfűtésű, jórészt automatizált szárítóberendezésekben elpárologtatják a kocsányától és magházától megfosztott paprikacsövek nedvesség tartalmát. így az egész termés minőségi romlás nélkül tárolható az őrlésig. az ideig, egyébként a minőség esztendeje, hiszen a sok nyári napsütés hatására magas a paprika festékanyag tartalma. a jobb minőségű fűszer izlésebb csomagolást is kap: az őrlemény jelentős részét alufólia tasakokba zárják már felszerelték az nszk-ból érkezett automata berendezést, amelyről másodpercenként kerül le egy-egy alufóliás paprikástasak. /mti/

-4-

bb 5. a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének beszámolója

t nn/gk gi zs -cz

1973. november 21.

rendelkezésre bocsátjuk - rövidítve - a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének beszámolóját, amelyet a szövetség szerdán kezdődő kongresszusának részvevői írásban kézhez kaptak. keretet később adunk.

x x x

a legutóbbi kongresszus óta eltelt időszak márlegát megvonva a referátum hangsúlyozza: a szövetség teljesítette legutóbbi iv. kongresszusának határozatát, munkájába fokozottabban bevonta a szlovák ajku lakosságot, s ezzel tovább szélesítette a demokratizmust. a korábban már jól bevált módszereket - így a kulturális körutakat, a béke- és barátsági összejöveteleket, a nemzetiségi találkozókat, a fesztiválokat stb. - az elmúlt négy esztendőben nemcsak továbbfejlesztették, hanem ujjakkal is gazdagították.

↳ MUNKA

a szlovák anyanyelvi oktatás helyzetével kapcsolatban a referátum megállapítja: a párt- és állami szervek irányításával és utmutatással alapján föllendült az oktatás ügye. az intézkedések jótékony hatására több helyütt újra megindult az indokolatlanul szüneteltetett nyelvoktatás, megszűnt a nemzetiségi községek általános iskoláiban az anyanyelvet tanuló gyermekek részvételének csökkenő tendenciája. a nyelvpótlék bevezetése, az országos pedagógiai intézet nemzetiségi tanszékének létrehozása, az új tantervek elkészítése, a szlovák nyelvórák fölemelése heti háromról négyre, módszertani pályázat kiírása, a szlovák nyelvoktató pedagógusok szlovákiai, illetve magyarországi továbbképzése hozzájárult a munka minőségének javításához.

növekszik az olyan óvodák száma is, ahol szlovák nyelvi foglalkozások folynak. 1968-ban 15 óvodában 633 gyermek vett részt a szlovák nyelvi foglalkozásokon, 1972-ben pedig 30 óvodában már 1 125 gyermek gyakorolta a nyelvet. a nyelvoktató általános iskolákban 1969-ben 63 intézményben 4 649 tanuló, 1972-ben pedig már 74 iskolában 5 060 tanulót tartottak számon. a szlovák anyanyelv tanításával 1968-ban 217, 1972-ben már 288 pedagógus foglalkozott.

/folyt. köv./

- 5 -

bb 5. /a magyarországi ... 1. folyt./gi

jelentősen megélénkült a közművelődési élet, ezen belül az anyanyelvi hagyományok ápolása, a tavalyi felmérés adatai szerint a szlovák községekben 45 énekkar, 18 zenekar, 12 színjátszó- és 39 néptánc-csoport, valamint 12 klub működik. fontos missziót töltenek be a művelődési életben a páva-körök is, amelyek új színfoltot jelentenek nemzetiségi községeink öntevékeny művészeti munkájában. segítségükkel a már-már feledésbe merült szlovák népdalok ismét közkinccsé váltak. az 1971 végén meghirdetett szlovák népdalverseny 34 községből és 4 városból 32 énekcsoport, 6 zenekar, 4 duó, 3 trió, 43 énekes, összesen mintegy 800 közreműködő vett részt.

a nyelvművelés hatásos eszközeinek bizonyultak az anyanyelvi klubok, amelyeknek összejövetelein a magyarországi szlovák lakosság életével, népi hagyományaival kapcsolatos előadások, információk szerepelnek. egyre több a falumúzeum is. a kesztői, penci, nagytarcsai, kishánai falumúzeum után az elmúlt évben békéscsabán és tótkomlóson szlovák, magyar, az idén pedig tatán létesítettek német és részben szlovák anyagot is tartalmazó nemzetiségi múzeumot. sokat segítenek a szlovák hagyományok élesztésében az évi hat alkalommal sorra kerülő kulturális körutak, amelyeken a résztvevők 25-30 községet ejtenek utba.

hasznosak azok a kulturális csereakciók, amelyeket a művelődésügyi minisztérium támogatásával rendeznek. csehszlovákiából rendszeresen érkeznek szépirodalmi könyvek, szakkiadványok, nyelvoktató és zenei hanglemezek, vendégtársulatok magyarországra. sűrűn kerül sor tanulmányutakra is. évente 25 szlovák pedagógus vehet részt szlovákiai nyelvi továbbképzésen, 30-40 pedagógus nyelvismeretét pedig hazai tanfolyamokon, szlovákiai vendégelőadók meghívásával gyarapítják. /mti/

--

- 6 -

bb 7. a munkahelyi kisz-szervezetek feladata: törődjenek fokozottabban ideiglenesen távollévő dolgozóikkal

i pr/tr gi hi -cz

1973. november 21.

évente több tízezer fiatal válik meg ideiglenesen munkahelyétől: katonai szolgálatra vonulnak be, gyermekgondozási szabadságra mennek, vagy a magyar-ndk munkaerő-egyeztetési egyezmény alapján külföldön dolgoznak. viszonylag hosszú időt töltenek távol a megszokott környezettől, kollektívától, sok esetben érzelmitel, szakmailag is elszakadnak munkahelyüktől. jogos igény - foglalt állást a közelmúltban a kisz központi bizottságának ifjumenkás tanácsa -, hogy a kisz-szervezetek törődjenek többet az ideiglenesen távollévő fiatalokkal, erősítsék bennük a munkahelyhez-tartozás tudatát, az érzelmi kötődést, könnyítsék meg számukra a visszatérést.

a kisz rétegtanácsa nem csupán a figyelmet hívta fel az érdekvédelmi tevékenység e sajátos területére -, ajánlást is kidolgozott a konkrét teendők elvégzéséhez. az üzemi, vállalati, intézményi kisz-alapszervezeteknek például rendszeresen figyelemmel kell kísérniük, hogy az eltávozó fiatal ismerje jogait, él-e azokkal, megkapja-e az őt megillető kedvezményeket. kezdeményezzék és ellenőrizzék, hogy a gazdasági vezetés rendszeresen tájékoztassa az ideiglenesen távollévőket a vállalat életéről, gazdasági eredményeiről, fejlesztési terveiről, küldjék meg számukra a fontosabb vállalati szabályzatokat, s szakmai tudásuk fejlesztése érdekében lássák el őket szakfolyóiratokkal, különböző tájékoztatókkal. ugyanígy meg kell küldeni számukra kisz alapszervezetük fontosabb határozatait, dokumentumait.

a tényleges katonai szolgálatra bevonuló fiatal dolgozókat látogassák meg az alapszervezet képviselői, ha mód van rá, vegyenek részt az ünnepélyes eskütételben, tájékozzanak a szolgálati idő alatt elért eredményekről, kitüntetésekéről és előléptetésekről, s fordítsanak különös gondot a leszerelt fiatalok politikai, mozgalmi tapasztalatainak hasznosítására.

/folyt. köv./

- 7 -

bb 7. /a munkahelyi ... 1. folyt./gl

a kiszervezetek keressék fel a gyermekgondozási szabadságon lévő kismamákat, ismerkedjenek meg családi körülményeikkel, gondjaikkal. a zömmel nőket foglalkoztató vállalatoknál kezdeményezzék, hogy a helyi orvosi rendelőkben is kapjanak megfelelő egészségügyi előkészítést a kismamák, szervezzenek névadó ünnepeket, ösztönözzék a fiatal anyákat az állami oktatásban, vagy különböző szakmai továbbképző tanfolyamokon való részvételre. tartásuk számon a kismama visszatérésének tervezett idejét, segítsenek az apróságok bölcsődei, óvodai elhelyezésében. /mti/

bb.6. megkezdődött a vadetetés tolna megye rezervátumaiban

vid-ká fé -cz

1973.november 21.

tolna megye világhírű vadrezervátumaiban felkészültek egy esetleges zord télre : sok ezer mázsa szemes - és szálastakarmányt termesztek, gyűjtöttek össze és tároltak a milliókat érő nagyvadállomány táplálására. a gemenci állami erdő- és vadgazdaságban már megkezdték a vadak téli szoktató etetését. a duna ártéri erdőségben mintegy kétezer gimszarvasról, ötszáz őzről és ezer vaddisznóról gondoskodnak lovasfogatokkal és gépi járművekkel mintegy száz etetőhelyre, szél-től védett erdőszélre, tisztásra szállítanak lucernaszénát, silótakarmányt, csöveskukoricát és vadgesztenyét. a minusz tiz fős hideg beálltával a gimszarvasok részére rendszeresen kiutalják a fejükénti három kilogramm lucernaszénából, két-két kiló kukoricából és vadgesztenyéből álló takarmányadagot.

gyulajon, a dámszarvasok birodalmában háromezer mázsa lucernaszénával és kétezer mázsa csöveskukoricával töltenek fel mintegy harmincöt etetőhelyet. készenlétbe helyezik az erdőgépeket is, hogy az esetleges nagy hóban, jégben utat törjenek majd a kényes és gyengébb dámszarvasoknak az etetőhöz. /mti/

- 8 -

bb.8. szegedi postaszákok norvégiának

vid-ká fé -cz

1973.november 21.

európa egyik legnagyobb kenderipari vállalata a szegedi kenderfonó és szövő nyerte meg a norvég postának postaszákok szállítására kiírt nemzetközi pályázatát. az első szállítmányt már elküldték, s arra készülnek, hogy ,, a skandináv ország nemzeti színeivel csikozott,, zsákokból csaknem százötvenezeret gyártsanak a megrendelésnek megfelelően. /mti/

--

bb.9. háromszor karambolozott a lopott gépkocsival

1/bc/mm fé hi -cz

1973.november 21.

egy délután többhelyütt szórakozott szőlősi lászló károly 21 éves lakatos budapesti lakos. az esti órákban a szilágyi erzsébet fasorban ittasan beült egy le nem zárt személygépkocsiba, s bár nem volt jogosítványa, nagy sebességgel budagyöngye irányába elhajtott. a fasor és a lupény utca kereszteződéséhez közel egy taxit akart előzni, de itassága mellett a vezetéshez sem értett, s összeütköztek. a szőlősi vezette gépkocsi 15 métert csuszott, nekiütközött egy fának, s végül az uttesten keresztbe fordulva megállt. a taxisofoőr és két utasa könnyebben megsérült. a botcsinálta sofőr a baleset után továbbhajtott. a ii.kerületi hébelt ede utca egyik kereszteződésénél rosszul kanyarodott, felszaladt a járdára, kidöntötte a jelzőlámpát, majd egy személygépkocsinak ütközött. amikor a másik autó vezetője és a szemtanúk felszólították, hogy szálljon ki a kocsiból, hirtelen gázt adott, s elszáguldott. a krisztina körut és a csaba utca kereszteződésénél - ezuttal is kanyarodás közben - ismét egy személygépkocsinak ütközött, s a megrongálódott gépjárművel már nem folytathatta útját. kiugrott tehát belőle, s futva igyekezett menekülni, a járőrök azonban elfogták. a karambol sorozatnál valamennyi gépkocsi jelentősen megrongálódott.

a központi kerületi bíróság szőlősi lászló károlyt két és fél évi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

--

- 9 -

bb. 10. korszerűsítik az intranszmas alapszabályát - erőteljesen fejlődik a magyar-bolgár közös vállalat

i/sl/pá/rj ie -cz

1973 november 21.

mint ismeretes, dr. timár mátyás^{eb} zsvkov miniszterelnök-helyettesek, a magyar-bolgár gazdasági és műszaki tudományos együttműködési bizottság társelnökei szeptemberi szófiai találkozójukon az intranszmas magyar-bolgár társaság működésének további korszerűsítéséről is tárgyaltak, módosították, és kiegészítették a társaságra vonatkozó kormányközi egyezményt.

mint az intranszmas-nál az mti munkatársának elmondták, a kormány szintű egyezmény módosítása alapján az alapszabály korszerűsítésének munkálatai is megkezdődtek, s a módosított alapszabály 1974. január 1-én lép életbe. a módosítások lehetővé teszik, hogy az intranszmas magyarországi és bulgáriai részlege egyaránt jobban beilleszkedjen az ország közgazdasági környezetébe, s egyben a társaság összmunkája is még hatékonyabbá válik. a közös tulajdonú vállalat budapesti részlegében tehát a magyar, a szófiaiában a bolgár szabályozó-össztönzőrendszerek érvényesülnek majd, ezek alapján tesznek eleget az állam iránti kötelezettségeiknek.

az üzemen belüli szállítás gépesítésére nyolc esztendővel ezelőtt alakult közös társaság az évek folyamán anyagilag jelentősen megerősödött, árbevétele az idén már várhatóan ötször akkora lesz, mint az alapítást követő 1966-os évben. beruházásokra fejlesztésre immár megfelelő összegek állnak rendelkezésére, az utóbbi időben már jelentősebb bankhitelekre sem volt szüksége, forgóeszköz készletei is feltöltődtek. a közös vállalatnak most már módja van tehát arra, hogy adómentesség formájában többé ne vegyen igénybe sem magyarországon, sem bulgáriában állami támogatást. 1974-től például a budapesti részleg ugyanolyan elvek alapján fizet jövedelmi adót, eszközleltési járulékot, nyereségadót, mint a magyar tulajdonban lévő vállalatok a szófiai részleg természetesen a bulgáriai adórendszer szerint adózik.

/folyt.köv./

8.05 rj

- 10 -

bb. 10. / korszerűsítik... 1. folyt./rj

a társaság szervezeti felépítését egyszerűsítik. az intranszmas eddigi szófiai központja és budapesti fiókja a társaság részlegeiként működnek tovább, ezzel is kifejezve a vállalaton belüli egyenrangúságot. a tervezői és kereskedelmi munkamegosztás továbbra is változatlan marad. az 1100 dolgozó kétharmadát továbbra is bulgáriában, egyharmadát magyarországon foglalkoztatják. szófiaiában a tervező, budapesten a kereskedelmi munka aránya lesz nagyobb, ugyanugy mint eddig.

az intranszmas fejlődése továbbra is töretlen, és forgalmuk további dinamikus növekedésére számítanak. a magyar részleg a korábbi 2-3 százalékkal szemben az utóbbi esztendőben 6-8 százalékkal növelte forgalmát. valószínűleg az 1973-as évet is az árbevétel 8 százalékos növekedésével zárják. a közös vállalat szolgáltatásai - az üzemen belüli anyagmozgatás és raktározás rendszereinek megtervezése, elkészíttetése és felszerelgetése - iránt igen nagymértékben megnőtt a kereslet. a budapesti részleg eddig körülbelül 3000 tervezési munkát végzett, s fő vállalkozóként immár nemcsak hazai, hanem külföldi vállalatoknál is korszerűsítette a szállítást, raktározást, rakodást. korszerű raktári felszereléseket helyeztek üzembe a szovjetunióban, romániában, s a közel-múltban fejezték be ugynevezett magasraktár létrehozását az ndk-beli oelschnitz-i irodagépipari vállalatnál. magyar vállalatok megbízásából jelenleg körülbelül száz helyen gépesítik a szállítást, rakodást, raktározást valamely részműveletét. a gépesítéshez magyarországon gyártott berendezéseinken kívül felhasználnak bolgár gépeket, mindenekelött targoncákat, és villamos emelőszerveket.

az intranszmas vezetői magyar, ndk-beli, és szovjet vállalatok képviselőivel újabb nagyszabású rendelkezésekről tárgyalnak, s bizonyosra veszik, hogy a következő években is folytatódik a vállalat gyorsított fejlődése. /mti/

--

bb. 11. ifjúsági móra-émlékverseny kiskunfélegyházán

vid/ká/rj -cz

1973. november 21.

kiskunfélegyházán, móra ferenc szülővárosában meghirdették az idei móra-émlékversenyt, az író halálának közelgő 40. évfordulója alkalmából. az irodalmi vetélkedőn a kiskun város valamennyi iskolájának irodalomkedvelő diákjai vesznek részt. az emlékversenyre az évfordulón, 1974. február 8-án kerül sor. /mti/

--

8.12 rj

- 11 -

bb. 12. az import csökkentéséért - fehérje előállító üzemek épülnek zalában

vid/ká/rj -cz

1973. november 21.

az intenzív állattartás, tenyésztés és hizlalás nem kezelhető el fehérjedús takarmányozás nélkül. a magyar mezőgazdaság a fehérje szükséglet, illetve a fehérje koncentrátumok jelentős részét importálja, ezeknek az anyagoknak a beszerzése azonban egyre nehezebb, s a beszerzés költségei is emelkednek.

az import csökkentése érdekében zala megyében fehérje előállító üzemeket telepítenek. erre állami és iparági támogatással, valamint saját erőforrásból mintegy 250 millió forintot fordítanak.

a zala megyei állatforgalmi és husipari vállalat zalaegerszegi központi husüzemének telepén csontliszt üzemét létesítenek. az üzem naponta 50 mázsa csontot dolgoz majd fel, amiből 10 mázsa hasznos anyagot nyernek. a második fehérjegyazdag takarmánykoncentrátum alapanyagot előállító üzem 73 000 000 forintos költséggel a zala megyei tejipari vállalat zalaegerszegi központi üzemében épül. itt főlözött, ugynevezett sovány tej porításra rendezkednek be. az üzemben 1974. második felétől naponta 200 000 liter főlözött tejet porítanak, amit a phylaxiának szállítanak. a zalaegerszegi tejüzemben ezenkívül a sajtgyártás mellékterméke, a még sok hasznos tápanyagot tartalmazó savó sűrítésére is üzemet rendeznek be.

a legjelentősebb takarmány fehérje előállító üzem a zalaháshágyi petőfi és a bagodvitenyédi lenin termelőszövetkezet közös vállalkozásában épül. állami támogatással, mintegy 170 millió forint összegű beruházással létrehozzák a hazai fehérjegyártás egyik ipari bázisát. a terv szerint a jövő hónapban kezdődnek az építési előkészületek, s 5 negyedév alatt elkészül az üzem. az ipari méretű fehérjegyár két szakaszban épül meg. az első szakasz 1975. tavaszán már működik: savósűrítő és szójaliszt keverékéből magas fehérjetartalmú koncentrátumot állít elő. a termék zömét a phylaxiának adja át a vállalkozás, de helyben is készítenek majd takarmánytápot. ez az üzem naponta 6 tonna savósűrítést és 15 tonna szójalisztet dolgoz fel.

a második szakaszban készül el a vállalkozás lucerna feldolgozó üzeme. itt nyers állapotban dolgozzák fel a növényt, magyar szabadalom alapján kivonják létartalmát, amit további eljárással porítanak. az így nyert fehérjét szintén a phylaxia hozzáforgalomba. ez lesz az első hazai ipari méretű üzem, amely zöldtakarmányból állít elő fehérjét. a közös vállalkozás 2 000 hold lucernát telepít az üzem kiszolgálására. /mti/

--

8.20 rj

- 12 -

bb. 13. papírfa export a szigetközből

vid/ká/rj -cz

1973. november 21.

a kisalföldi erdő és fafeldolgozó gazdaság a szigetközi ártéri erdőkből az idén 60 ezer ürméter papírfát exportál olaszországba és ausztriába. a szigetközi jó minőségű papírfa olaszországba vasuton, ausztriába pedig a dunán uszályokon jut el. a gazdaság a hazai piac számára nagymennyiségű tűzifát is ad. jelentősen naponta 10 vagon akác és cserfát vágnak ki a lakosság számára. /mti/

--

bb. 14. védelem alá helyezik a legszebb zalai erdőrészeket

vid/ká/rj -cz

1973. november 21.

a zala megyei természetvédelmi bizottság javaslatára védelem alá helyezik zala legszebb erdőrészeit. a surdi és budafapusztai arborétumok mellett védelmet kap az ezer hektáros, száz esztendőes oltárci bükkös, a szentgyörgyvölgyi száraló fenyves, valamint lenti közelében a 600 hektáros erdei fenyves, amelyben nem ritka a 40-45 méter magasra nőtt fenyő sem. a védelmet élvező erdőrészek egyúttal a jóléti erdők szerepét is betöltik: a zalai erdő- és fafeldolgozó gazdaság úgy építi meg erdei szállitójait, hogy azok egyúttal ezekhez az erdőrészekhez is elvezessenek. /mti/

--

8.25 rj

- 13 -

bb 15. elnémult telefonok a viii. kerületben

1 kg/tr-ju hgy

1973. november 21.

javitják azokat a telefonkábeleket, amelyek kedden rongálódtak meg a viii. kerületben. a baross és a leonardo da vinci utca kereszteződésénél eltört egy csővezeték, s emiatt több kábel is beázott, mintegy háromezer lakásban némult el a környéken a telefon. a posta ,, rohambrigádja,, azonnal munkához látott, s az még szerdán reggel is folytatódott. /mti/

--

bb 16. huszonnégy fa dőlt ki budapesten kedden

1 kg/tm-ju hgy

1973. november 21.

szerdára kissé csendesedett az előző napi, csaknem az egész országra kiterjedő szélvihar, de a kékestetőn még nagyerejű szél tombol.

a fővárosi köztisztasági hivatal 530 kézi uttisztítója hozzálátott a lehullott törmelések eltávolításához, 16 önfel-szedő seprő gép pedig a faleveleket gyűjti. a köztisztasági hivatal dolgozói segítettek a szél által kidöntött fák eltávolításában is. először az uttestre és a járdákra dőlt fákat szállították el. a fővárosi kertészeti vállalat tájékoztatása szerint 24 nagyobb fa esett a szélvihar áldozatául. /mti/

--

bb 17. közlekedési balesetek

fk-ju hgy

1973. november 21.

békéscsabán, botyánszki mátyás 42 éves tsz-tag, helyi lakos kerekpárral irányjelzés nélkül egy tehergépkocsi elé kanyarodott, amely elütötte. a kerekpáros olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt.

/ folyt. köv./

10.00/ju

10³⁰

- 14 -

bb 17. / közlekedési balesetek ...1. folyt./-ju

debrecen határában a fénySOROMPÓ tilos jelzése ellenére a leeresztett félsorompót megkerülve a lovaskocsival ráhajtott a sínekre barna istván 30 éves magánfuvaros, debreceni lakos és a személyvonat elütötte. a lovasfogat hajtója a helyszínen meghalt, a lovak elpusztultak.

komárom megyében, tata belterületén siranovics ferenc 60 éves nyugdíjas, tatabi lakos a kerekpárra való felszállás közben az erős szél miatt egy arra haladó tehergépkocsi pótkocsija alá esett és a helyszínen meghalt.

somogy megyében, lad községben szabó vendel 33 éves gépkezelő, ladi lakos motorkerekpárjával gyorsajtás, figyelmen kívül vezetés közben a villanyoszlopnak ütközött és a helyszínen meghalt. a motorkerekpár utasát, hosszú istván 37 éves tsz-tag, kőkuti lakost súlyos állapotban szállították kórházba.

várpalota belterületén kungl miklós 34 éves vágár, várpalotai lakos vizsgáztatlan személygépkocsijával egy kőkerítésnek ütközött és olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt.

x x x

karcagon a kórház melletti csatorna építésénél a markoló-gép markoló kanala elütötte bagdán lajos 49 éves kubikos, mező-turi lakost, aki a helyszínen meghalt. a felelősség megállapítása szakértő bevonásával folyamatban van. /mti/

--

bb 18. vízmintavétel a szamoson és krasznán

vid-ju -cz

1973. november 21.

a magyar és román vízügyi szervek szakemberei kedden a szamos csengeri, szerdán a kraszna ágerdőmajori határszelvényeiben közös vízmintavételt és vizsgálatot tartottak. a vizsgálat célja a víz minőségének megállapítása. a szakemberek a helyszínen vett mintákat és adatokat korszerű laboratóriumokban dolgozzák fel és az eredményekről kölcsönösen tájékoztatják egymást. /mti/

--

10.05/ju

10³⁰

- 15 -

vbb 19. visontán megkezdték a nyugati szénmező feltárását

vid-ju -cz

1973. november 21.

kovács andrás, az mti munkatársa jelenti:

visontán újabb fontos szakaszba lépett a thorez külfejtéses bányázem fejlesztése: a nyugati szénmezőn új nyitóárok mélyítését kezdték meg.

a mátraaljai szénbányák vállalat vezetői ez alkalommal a széntermelés alakulásáról és a fejlesztés célkitűzéseiről tájékoztatták a magyar távirati iroda munkatársát. elmondották, hogy visontán az ugynevezett keleti szénmezőn 1964-ben kezdték meg a nyitóárok mélyítését, majd 1969-ben hozták felszínre az első szenet. a thorez külfejtéses bányázem a tervezettnél is gyorsabb ütemben fejlődött és jelenleg már az ország legnagyobb és legkorszerűbb szénbányája, ahol az idén több mint hatmillió tonna szenet termelnek, jövőre pedig ennél is nagyobb mennyiségű fűtőanyag termelésére rendezkednek be.

a széntermelés fejlesztése további nagy feladatokat ír elő. ezt igényli a szomszédos gagarin hőerőmű növekvő fűtőanyag szükséglete is.

a gazdasági bizottság már 1969-ben úgy döntött, hogy a bányaművelés visonta község településének kikerülésével folytatódjon. a fejlesztési program előírása szerint ez úgy válik lehetővé, ha a termelési technológia legkedvezőbb alkalmazása érdekében a jelenlegi bányától nyugati irányban elhelyezkedő szénmezőn új nyitóárokot mélyítenek. a nyugati szénmezőről - a tudományos vizsgálatok eredményei alapján - várhatóan mintegy 18 millió tonna szén kerül majd felszínre az elkövetkező években, miközben keleti irányban is tovább halad a széntermelés.

az új nyitóárok mélyítésén máris három földkotrógép dolgozik. előreláthatólag a tervezettnél egy évvel korábban kezdhetik meg majd a széntermelést a nyugati mezőn, ahol a thorez külfejtéses bánya második széntermelő üzeme lesz.

azt is elmondották, hogy a nyugati szénmezőn ebben az évben egymillió köbméter földet mozgatnak meg és 14 méterre hatolnak be a föld kérgébe. a szénmező víztelenítése is meggyorsult: óránként több mint kétezer köbméter vizet szivattyuznak ki a föld mélyéből és továbbítják azt a bene-patakba.

/ folyt. köv./

10.40/ju

10/11¹⁰

- 16 -

bb 19. / visontán ... 1. folyt./-ju

a széntermelés fejlesztése érdekében a nyugati térség felszínén már számos átlakítást hajtottak végre az idén. mintegy négy kilométer hosszú közforgalmi út építésével új nyomvonalra terelték a közúti közlekedést abasár és visonta községek között, valamint a thorez-bánya és a gagarin hőerőmű irányában. több mint három kilométeres szakaszon új mederbe került a térséget érintő bene-patak is. a patak fontosságára utal, hogy naponta mintegy huszezer köbméter vizet irányít a mátrából az alföldi tájakra, egyidejűleg az ujonnan épült meder biztonságos védelmet nyújt a bánya részére a hegyi patakok vízbetörései ellen. /mti/

..-

bb 20. bárány-export szegedről olaszországba

vid-ju -cz hgy

1973. november 21.

a szegedi felszabadulás termelészövetkezet állattenyésztési üzemegységében szerdán 400 tejes-, illetve pecsenyebárányt raktak kamionba és indítottak utnak olaszországba. a kamionos szállítás előnye a vasuti ,, utazással,, szemben az, hogy körülbelül fele idő alatt érkeznek meg rendeltetési helyükre és kevésbé törődnek a fiatal jószágok. csongrádban az idén még mintegy 4.000 kisbárányt vásárol fel a gyapjuforgalmi vállalat, illetve exportál a terimpex külkereskedelmi vállalat franciaországba, svájcba és olaszországba. /mti/

..-

bb 21. megkezdte munkáját a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének v. kongresszusa

t nn/tr-ju zs hgy

1973. november 21.

szerdán az ^{part} amerikai uti iskolában megkezdte munkáját a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének v. kongresszusa. a megnyitó előtt dr. gosztonyi jános művelődésügyi miniszterhelyettes kitüntetésekkel adta át a hazánkban élő szlovák-ajkuak érdekében kifejtett tevékenységéért a szövetség több munkatársának. egy-egy aktivista a munka érdemrend ezüst, illetve bronz fokozatát, öten a szocialista kultúráért kitüntetést, ketten dicséret oklevelet, egy személy pedig a kiváló dolgozó címet kapta meg.

/ folyt. köv./

11.20/ju

10/13²⁰

- 17 -

bb 21. / megkezdte munkáját ... 1. folyt./-ju

a kétnapos kongresszus megnyitóján knihár jános, a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének elnöke üdvözölte a 190 küldöttet, illetve a meghívott vendégeket, köztük dr. gosztonyi jános, művelődésügyi miniszterhelyettest, such jánost, a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének főtitkárát. a szövetség munkájáról a kongresszus elé terjesztett referátumhoz majnek attila titkár fűzött szóbeli kiegészítést.

/ a szövetség referátumát mai bb 5-ös hírünkben kiadtuk. kérjük, hogy az anyagot itt használják fel./

ezután megkezdődött a vita.

/ folyt. köv./

bb 22. fokozzák a tűzvédelem hatékonyságát - a fejér megyei tanács végrehajtó bizottságának ülése

vid-ju -cz

1973. november 21.

az elmúlt két évben számos vonatkozásban javult a megye tűzvédelmi helyzete - állapította meg szerdai ülésén a fejér megyei tanács végrehajtó bizottsága. az idén egyedül a mezőgazdasági tüzesetek száma és kárértéke emelkedett ugrásszerűen, az összes kárértéknek több mint kétharmadát tették ki. ez a tény a községi önkéntes tűzoltóság elavult felszerelésére és a tűzvédelmi előírások következetes ellenőrzésére hívja fel a figyelmet. örvendetesen javult a vállalati tűzoltó testületek felszereltsége és tevékenysége, 1973-ban 90 százalékkal csökkent a kárérték, mindössze 38 ezer forint értékű tüzokar keletkezett fejér megye ipari üzemeiben.

a megyei tanács végrehajtó bizottsága határozatot hozott a tűzvédelem hatékonyságának fokozására. a következő öt éves tervben pedig készenléti egységet szerveznek. felújítják és korszerűsítik a falusi önkéntes tűzoltó testületek felszerelését és szigorítják a megelőző tűzvédelmi ellenőrzéseket. a fejér megyei tanács végrehajtó bizottsága elismerését fejezte ki a megye állami tűzoltóságának és a 103 önkéntes, illetve vállalati tűzoltótestületnek áldozatos munkájáért. megállapították, hogy a négyezer önkéntes tűzoltó és a több mint nyolcszáz iskolai tűzoltószzakköri tag a munkahelyi és lakóhelyi tűzvédelem szilárd tömegbázisát alkotja. /mti/

√székesfehérváron új tűzoltólaktanya épül, a sárbogárdi járásban

11.30/ju

- 18 -

bb 23. elhunyt vincze jános,

gk-ju zs hgy

1973. november 21.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. hamvasztás utáni bucsuztatása november 30-án, péntek délelőtt fél 12-kor lesz a rákoskeresztúri temető ravatalozójában.

mszmp xiv. kerületi bizottsága,
mszmp belügyminisztériumi bizottsága

/mti/

--

bb 24. halálos ütés

tm-ju zs hgy

1973. november 21.

szabolcs megyében penészlek községben az utcán truckó jános 18 éves foglalkozás nélküli helyi lakos egy vasdarabbal fejbeütötte czakó tiber 39 éves segédmunkás penészleki lakost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a megyei rendőrfőkapitányság előzetes letartóztatásba helyezés mellett indított eljárást truckó jános ellen. /mti/

--

bb 25. munkásfiatalok szavalóversenye szombathelyen

vid-ju -cz

1973. november 21.

több mint száz jelentkezővel kezdődött meg szerdán szombathelyen, a munkásfiatalok ii. országos szavalóversenyének vas megyei elődöntője. a derkovits gyula művelődési otthonban az első napon ötvennél több harminc éven elüli munkásfiatal versengett a megyei döntőbe jutásért. az elődöntőt csütörtökön körmenden folytatják.

a megyei döntőt december közepén rendezik meg szombathelyen. /mti/

--

11.35/ju

- 19 -

bb 26. a munkásosztály helyzetét bemutató kiállítás nyílt Óriszentpéteren

vid-ju -cz hgy

1973. november 21.

a szombathelyi forradalmi muzeum rendezésében „vallomás magunkról”, címmel nyílt kiállítás szerdán Óriszentpéteren. a kiállításához igen gazdag anyagot gyűjtött össze a muzeum: huszonhat tabló, száz nagyméretű fénykép, grafikonok és szöveges ismertetőik reprezentálják a vasi munkásosztály helyzetének alakulását a felszabadulástól, napjainkig.

a nagy gonddal összeállított anyag elsősorban szombathely, kőszeg, sárvár és celledömök munkásainak életéről ad számot. az érdekes dokumentumokat, a kiállítást Óriszentpéter után vándoroltatják a megyében. /mti/

--

bb 27. új bolt hegyeshalomban

vid-ju -cz

1973. november 21.

a nyugati határszéli nagyközség hegyeshalom üzlethálózatának korszerűsítésével, kiemelten foglalkozott az elmúlt időszakban a hegyeshalom és vidéke általános fogyasztási és értékesítő szövetkezet. a régi üzletek korszerűsítése mellett újakat is építettek. szerdán az üzletek száma ismét gyarapodott, ezúttal egy új husboltal. /mti/

--

bb 28. a viharkárok felmérése

vid-ju -cz

1973. november 21.

a szerdára virradó éjszakán a széllelkések sebessége győr térségében még elérte óránként a 75-80 kilométert. a győr határában lévő meteorológiai obszervatórium műszerei rögzítették a legnagyobb, az óránként 110 kilométeres sebességű orkánná fel erősödő széllelkéseket. szerdán délelőtt a fel erősödött szél már csak 40 kilométeres sebességgel száguldott.

/ folyt. köv. /

11.42/ju

- 20 -

10/15²⁰

bb 28. / a viharkárok ... 1. folyt./-ju

a szél erejének mérséklődésével megkezdődött a károk felmérése és helyreállítása. a vihar elsősorban az áramellátásban okozott zavarokat. az északdunántúli áramszolgáltató vállalat területén a 22 kilovolttos távvezeték több helyen elszakadt. összesen 31 - többségében vezetékszakadás - nagyobb üzemzavar keletkezett és kidőlt 26 oszlop. a legnagyobb károk győr térségében keletkeztek. az áramkiesés 50 ezer lakost érintett. a helyreállítás már az éjszakai órákban megkezdődött. a kidőlt oszlopokat pótolták és az elszakadt vezetékeket is helyreállították reggelig, délig pedig a kifestültségi vezetékeken keletkezett hibákat is kijavították. a távbeszélő hálózatban jelentősebb károk nem keletkeztek.

a vihar a pozsony és a szob közötti szakaszon felkorbácsolta a duna vizét is. a hullámok magassága elérte a másfél métert. a hajók nem hagyták el a kikötőket, vagy védett helyeken horgonyoztak le. egyedül a szlovákiai komarnoi hajógyárban készült duna-tengerjáró hajók folytatták a viharban is próbateljüket a folyón. erős motorjaik megbirkóztak az orkánszerű viharral.

az állami biztosító győr-sopron megyei igazgatósága szerdán, reggel óta tömegesen érkeztek a kárbejelentések. győrtől és a környékén sok ház, gépkocsi megrongálódott, kémények dőltek le. /mti/

--

felhasználható: 15 óra után!

bb 29. országos közművelődési tanácskozás szekszárdon

vid-ju -cz

1973. november 21.

a megyei művelődési központ igazgatók és népművelési tanácsadó vezetők munkaközösségének két napon át tartó országos tanácskozása kezdődött szerdán a szekszárdi babits mihály tolna megyei művelődési központban, a népművelési intézet rendezésében.

délelőtt az ideiglenes fontosabb közművelődési eseményekről és a soron lévő tennivalókról tartottak tájékoztatót és konzultációt. a konzultáció vitáját ács miklósné, a népművelési intézet igazgatója, debreczeni tibor és vészi jános, az intézet osztályvezetői vezették. délután dr. vadas ferenc, a szekszárdi babits mihály tolna megyei művelődési központ igazgatója ismertette és bemutatta az általa vezetett korszerű intézményt, ahol új közművelődési formák, köztük a felnőttek számára vonzóbb módszerek, valamint az állandó műsorú szeszmentes ifjúsági klubpreaszó megvalósítása és a falvak kulturális életének patronálása ország-szerte követendő példaként váltak.

/ folyt. köv. /
11.55/ju

- 21 -

11.55/ju 10/15²⁰

bb 29. / országos közművelési ... 1. folyt./-ju

egyben a négy éves megyei művelődési központ eddigi eredményeit és mintegy 40 szakkörnek változatos tevékenységét bemutató kiállítás nyílt. csütörtökön, a munkaértekezlet második napján a közművelődés helyzete és fejlesztésének feladatai című előterjesztést tárgyalják meg. /mti/

--

bb 30. magyar-bolgár együttműködési tárgyalások

k sb/gk-ju ia hgy

1973. november 21.

georgi damjanovnak, a bolgár könnyűipari miniszter első helyettesének vezetésével szerdán bolgár küldöttség érkezett budapestre. a delegáció a két ország üveg-, finomkerámia- és épületasztalosiparának 1974-75. évi fejlesztéséről, valamint az 1976-tól 1980-ig terjedő időszak gazdasági, műszaki-tudományos együttműködésének előzetes terveiről tárgyal az évm szakembereivel. a kétoldalú tárgyalásokat magyar részről szilágyi Lajos építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes vezeti. /mti/

--

bb 31. újabb mezőgazdasági zárt termelési rendszerek szólnak megyében

vd-ju -cz

1973. november 21.

újabb öt mezőgazdasági zárt termelési rendszer működését hagyta jóvá szolnok megyében a kém termelési rendszerek operatív bizottsága. a karcagi lenin tsz-re alapozva a rizstermesztés iparszerű formájának a kialakítását kezdték meg, amely a nagykunsági tájterületen szorgalmazza majd a honos kulturnövény magasszifű termelését. a gabona termesztéséről országoshírű tiszafelelővári lenin tsz köré csoportosulva a buzatermesztés komplement, nagyüzemi termelési technológiáját vezetik be, nagyhozamú intenzív külföldi buzafajták meghonosításával. a növekvő állatállomány jobb takarmányellátását lesz hivatott kielégíteni a besenyszögi lucernatermesztési, illetve a zagyvarékaszi gyepgazdálkodási rendszer. a fehérjetakarmányok nagyobb mennyiségű előállítására a rákóczi falvai rákóczi tsz vállalkozott, több nagyüzem csatlakozásával szójtatermesztési rendszert hoztak létre.

m

/ folyt. köv./

12.35/ju

To 1345

- 22 -

bb 31. / újabb mezőgazdasági ... 1. folyt./-ju

az új nagyüzemi termelési vállalkozásokkal együtt már hét-re emelkedett az iparszerű termelési rendszerek száma a megyében. a kukoricát már az idén negyvenegy tsz termelte a legfejlettebb módszerek szerint, a cukorrépa előállítását pedig negyvenhárom közös gazdaság, a termőterület hatvanöt százalékán végezte együttes erőfeszítéssel. - a járságban a dohánytermelés színvonalának emelésére tervezik a zárt termelési rendszer kialakítását. a dohánytermesztési kutató intézet 1975-re dolgozza ki a rendszer technológiáját és még abban az évben létrehozzák az ország első dohánytermelő vállalkozását husz tsz közreműködésével. a nagykunságban a haltenyésztésnek is régi hagyománya van. a halászati zárt rendszer életre hívása érdekében a legnagyobb haltermelő üzem a közep-tiszai állami gazdaság tett kezdeményezést. a mezőgazdasági termelés fellendítését szolgáló új rendszerek biztosítják majd a korszerű, egységes termelési technológia alkalmazását és a termelés intenzitásának általános növelését. /mti/

--

bb 32. béke-nagygyűlés hevesen

vid-ju -cz

1973. november 21.

béke-nagygyűlést rendeztek szerdán heves nagyközségben. a művelődési központ színháztermében sramkó Lászlónak a hevesi járási pártbizottság első titkárának megnyitó szavai után nagy mária az msztb főtitkára beszámolt a békeerők moszkvai világkongresszusáról, beszélt az egyre erősödő nemzetközi békemozgalom időszerű feladatairól.

az előadást követően megnyitották a téli politikai könyvnapok heves megyei rendezvénysorozatát, majd a hevesi gimnázium irodalmi színpada adott ünnepi műsort. /mti/

--

12.40/ju

To 1345

- 23 -

bb 33. lakáskiutalást ígért a ,, befolyásos,, wc-s néni

vid-ju -cz

1973. november 21.

a székesfehérvári városi tanács lakáshivatalával szemben lévő nyilvános illemhelyen dolgozott özvegy szili mihályné, hatvan éves székesfehérvári lakos. az idős asszony - aki korábban már hatszor került összeütközésbe a törvénnyel csalások miatt - igyekezett ,, hasznosítani,, munkahelyének a lakáshivatalhoz való közelségét. miután egy rádióriportból értesült arról, hogy k.j. székesfehérvári lakos igen nehéz lakáshelyzetben van, megszólította őt, s arra való hivatkozással, hogy a lakáshivatal vezetője és munkatársai igen jó ismerősei, valamint elhunyt férje révén ,, magasabb körökben,, is van ismeretsége, felajánlotta, hogy segít a lakáskiutalás elintézésében. jó szívét bizonyítandó, mindezért nem is tartott igényt hálára, csupán két alkalommal kért kisebb összeget utiköltségre, majd betegségére való hivatkozással néhány liter bort. miután ezeket megkapta ,, vérszemét,, kapott, s levelet írt k.j.-nek, kérve, hogy sürgősen keresse fel, mert jó hírt kell közölnie vele. miután a férfi megjelent nála, elujtsgolta, hogy ,, rendben lesz a dolog,, csak még ezer forintra van sürgősen szükség. ,, az összesen a lakáshivatal két munkatársa osztózik majd,, - tette hozzá a ,, félreállítások,, elkerülése végett. k.j. azonban ekkor már gyanút fogott, nem fizette ki a kért összeget, hanem levelet írt a fejér megyei tanács titkárságra, s ebben beszámolt a történetekről.

a ,, befolyásos,, wc-s néni hivatalos személy megvesztegetésének állításával elkövetett, befolyással való üzérkedés büntette miatt 7 hónapi szabadságvesztésre ítélték, s két évre eltiltották a közügyek gyakorlásától. a székesfehérvári megyei bírság fellebbezési tanácsa a vádlott idős kora és súlyos betegsége ellenére sem látta mérsékelhetőnek a büntetést, s az ítéletet jogerőre emelte. /mti/

bb 34. szövetkezeti emlékpark szolnokon - tsz-ek áldozatvállalásával szepítik a jubileumára készülő várost

vid-ju -cz

1973. november 21.

szonok város közelgő 900 éves jubileumára a megye egész társadalma készül; hét város és hetvenegy község közös ünnepe lesz a történelmi évforduló. a jubileum tiszteletére a megye termelészövetkezeti gazdaságai 1975-ig jelentős fejlesztési, szepítési munkát vállaltak. a tiszai vízellátás hasznosítását elősegítő vízügyi szakközépiskola beruházásához több mint kétmillió forintot ajánlottak fel.

/ folyt. köv./

13.07/ju

- 24 -

bb 34. / szövetkezeti emlékpark ... 1. folyt./-ju

másfélmillió forint hozzájárulást vállaltak a központi autóbuszpályaudvar építéséhez, amely a megye közlekedési vérkeringését biztosítja majd, a tsz-ek gépesített brigádjai társadalmi munkát ajánlottak fel a jubileumi emlékpark építéséhez, s kezdeményezték egy külön termelészövetkezeti jubileumi park létrehozását, amely a közös gazdaságok alakítanak ki, ültetnek be virágokkal, fákkal, s látnak el játszófelszerelésekkel. részt vesznek a tiszaligeti festői környezetben lévő úttörőtábor fejlesztésében is, új épületeket emelnek, hogy minél több szövetkezeti tag gyermeke is tölthessen kellemes napokat a tiszai partján.

a közös gazdaságok a város élelmiszerellátásából is részt vállaltak. a zagyva-parti új lakótelepen, ahol több mint másfélezer család lakik, tsz mintaáruházat építenek 1974-ben. a zagyvarékasai béke tsz vezetésével épülő nagy áruházban termelői húskárukat, zöldség gyümölcsfélétet árusítanak. /mti/

bb 35. időjárásjelentés

-ju -cz

1973. november 21.

a meteorológiai intézet jelenti november 21-én 13.00 óráig:

erős éjszakai lehülés

a szovjetunió európai területén egy rendkívül gyorsan mozgó, mérsékeltvízi cilon található. ennek nyugati ún, hátoldala hideg, sarkvidéki levegő áramlik igen nagy sebességgel a fekete-tenger irányába. a hideg levegővel elárasztott területen a légnyomás emelkedni kezdett, s ennek következtében nyugati és közép-európa felett magasnyomású terület, leszálló légmozgások alakultak ki. emiatt ezeken a területeken kevés a felhő, az éjszakai lehülés jelentős mértékben megerősödött. a nyugatról kelet felé vonuló, változékony időjárást okozó ciklonok pályája ismét északra, a skandináv félsziget fölé tolódott el. a kárpát-medencében a következő 36 órában hideg lesz az idő.

/ folyt. köv./

13.20/ju

- 25 -

bb 35. / időjárásjelentés ... 1. folyt./-ju

házánkban kedden felhőátvonulások voltak, a nap 4-8 óráig át sütött. szórványosan, inkább csak az ország középső részein, záporok, hózáporok voltak. a lehullott csapadék mennyisége jelentéktelen, a 2 mm-t sehol sem haladta meg. bár az egész nap tartott a hideg, sarkvidéki eredetű levegő beáramlása, hatása a szél átkeverő hatása miatt még nem érvényesülhetett. a legmagasabb nappali hőmérséklet plusz 5-plusz 13 fok között volt. a nappali órákban országsszerte erős, többfelé viharos, a balaton, győr, és budapest környékén orkánerejű északnyugati szél fújt. a legerősebb széllekkést - 108 km/órát - győrből jelentették. ma hajnalra a szél ereje jelentős mértékben gyengült. az éjszakai lehűlés a szél elejétől függően, széles területi eloszlásban mínusz 5-plusz 5 fok között volt. délelőtt továbbra is felhőátvonulások voltak, csapadékot 11 óráig sehonnan sem jelentettek. a szél ismét többfelé megélénkült, de sebessége már jóval elmaradt a kedditől. a hőmérséklet 11 órakor plusz 3-plusz 8 fok között volt.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 6,2 fok volt, a százéves átlagnál 2,0 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 5 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 775 mm, mérsékelten emelkedik.

várható időjárás csütörtökre estig: felhőátvonulások, legfeljebb szordán keleten néhány helyen futó hózáporral, csütörtökre csapadék nélkül. az élénk, sokfelé még erős északnyugati, északi szél tovább mérséklődik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: mínusz 2-mínusz 7, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökre: plusz 2-plusz 6 fok között.

a duna vizállása: budapestnél: 379 cm.

/ mt1/

13.25/ju

Tótk

- 26 -

bb 36. a belföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke november 21-én 13 óráig:

/se-ju -cz

1973. november 21.

1. a kálvin tér átépítése
2. erdei táborozás
3. az ország tv estje
4. paprika
5. a szlovákok kongresszusa
6. vadetetés
7. munkahelyi kisz-szervezetek
8. postaszakok
9. lopott gk-val karambolozott
10. intranszmas
11. móra-émlékverseny
12. fehérje előállító üzemek
13. papírfa export
14. védelem alá helyezik ...
15. elnémult telefonok
16. fák dőltek ki
17. közlekedési balesetek
18. vízmintavétel
19. visontai szén
20. bárány-export
21. szlovákok kongresszusa
22. fehérmegyei tanács vb
23. elhunyt vincze jános
24. halálos ütés
25. szavalóverseny
26. kiállítás örisztentpéteren
27. új bolt hegyeshalomban
28. a viharkárok felmérése
29. közművelődési tanácskozás
30. bolgár min.h. érkezett
31. zárt termelési rendszerek
32. békenagygyűlés
33. lakáskutalást ígért
34. szövetkezeti emléklap
35. időjárás
36. hírjegyzék

/mt1/

13.30/ju

Tótk

- 27 -

kk. 37. új létesítmények bács-kiskunban - ülést tartott a megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid/rj -cz

1973. november 21.

a bács-kiskun megyei települések további fejlődésével kapcsolatos témákat vitatott meg szerdai ülésén a megyei tanács végrehajtó bizottsága. határozatot hozott a vb. a megye 1974. évi költségvetési és fejlesztési alapjának kötelező pénzügyi előirányzatáról. a tanácsok bevételei kedvezően alakulnak, aminek eredményeként a tervidőszak negyedik évében több pénz jut majd egészségügyi, szociális és kulturális fejlesztésre, mint a korábbi években. a negyedik ötéves terv új létesítményei közül jövőre fejezik be többek között az új kiskunhalasi kórház építését, s a kalocsai kórház bővítését. elkészül az új kecskeméti megyei kórház tervdokumentációja is, s az építését 1975-ben kezdik majd meg. újabb orvosi körzetek, öregek napközi otthonai létesülnek, továbbá lajosmizsén 100, solton pedig 80 személyes szociális otthon kezd meg működését. jelentős összeg jut művelődésügyi, ezen belül oktatásfejlesztési célokra. a megyeközpontban, kecskeméten átadják a technika házát, és elkészül az új városközpontban épülő megyei művelődési ház is. meggyeszerzte 650 óvodai hely létesítését tervezik a tanácsok 1974-ben, ennek jelentőségét növeli, hogy bács-kiskun már az idén teljesítette, sőt az év végére tul is teljesíti az öt évre eredetileg előirányzott óvodaépítési programját. e téren azonban még nagyon sok a gond, a tennivaló. például gyorsabb előrehaladást eredményezne, ha megszorodna a gazdálkodó szervezetek és a tanácsok által közösen fenntartott óvodák száma. /mt1/

--

bb. 38. aktiv tanyai népfrentmunka a kecskeméti járásban

vid/rj -cz

1973. november 21.

jól dolgozik a kecskeméti járási, valamint a hozzá tartozó 24 községi és 30 tanyai népfrentbizottság - állapította meg a bács-kiskun megyei népfrentelnökség szerdai lajosmizse nagyközségben megtartott ülésén. a járásbeli népfrentbizottságok példás eredményekkel szervezik a különböző társadalmi munkaközpontokat. óvodák, iskolák, játszóterek, s más létesítmények épülnek a népfrent által szervezett társadalmi segítséggel járás szerinte. a tanyai népfrentbizottságok érdeme többek között a lászlófalvai és az orgoványi határban működő négy népfrentklub létrehozása, amelyeket a helyi termelőszövetkezetek támogatnak. a megye legnagyobb tanyás járásának népfrent aktivistái sokat segítettek a külterületi iskolavillamosítás megszervezésében. jelenleg a tanyaközpontok és a tanyasorok villamosításához szervezik a lakosság anyagi hozzájárulását és társadalmi munkáját. a járásban eddig 3241 tanyai lakásba vezették be a villanyt; az összes külterületi lakás 22 százalékába. /mt1/

--

13.30 rj

- 28 -

bb. 39. megalakult a nógrád megyei közlekedésbiztonsági tanács

vid/rj -cz

1973. november 21.

nógrád megyében is megalakult a közlekedésbiztonsági tanács. a szerdán megtartott alakuló ülésen elmondották, hogy a közúti forgalom sűrűsödésének üteme az utóbbi évtized folyamán nógrádban az országos átlagnak a kétszerese volt. a forgalomnövekedés, valamint nem kevés gépkocsivezető felelőtlensége, hanyagsága, a közutak egy részén tapasztalható rendezetlen állapotok miatt 1969-ig évente kilenc-tíz százalékkal emelkedett a közúti balesetek száma a megyében. a szigorú intézkedések, rendszabályok révén sikerült elérni, hogy aztóta a balesetek száma évről évre csökken; de aggasztó, hogy még mindig sok a halálos végű és súlyos sérüléssel járó közúti baleset.

a most megalakult közlekedésbiztonsági tanács fő feladatainak tekinti kidolgozni a biztonságosabb közlekedés irányelveit, szakbizottságai révén segíteni azok valóra váltásában, ezenkívül tervezi további uttoró közlekedési úrsök felszerelését, oktatási segédanyagok, eszközök beszerzését, kresz vetélkedők lebonyolítását, kiadványok megjelentetését, végül közlekedési park kialakítását salógtarjában. /mt1/

--

bb. 40. új abc áruház

vid/rj -cz

1973. november 21.

szerdán átadták dorogon a huszadik komárom megyei abc áruházat 1962-ben ugyancsak dorogon kezdte meg az első a működését. azóta nemcsak a városokban, hanem a falvakban is sorra épülnek a közkedvelt bevásárló központok. az uniker kiskereskedelmi vállalat legújabb dorogi áruháza kétszintes, és 9 millió forintba került. a 750 négyzetméteres korszerűen berendezett épület - ahol az árukészlet 70 százaléka élelmiszer, a többi aprócikk - nagymértékben hozzájárul a bányász nagyközség áruellátásának javításához. lehetőség nyílik ugyanis más üzletek átcsoportosítására, és így a választék növelésére. /mt1/

--

13.30 rj

- 29 -

bb. 42. felhasználható: 19.00 óra után

szegedi előadóművészek hangversenye

vid/rj -cz

1973. november 21.

Szegeden a mai magyar zene hete programjában szerdán a városban élő előadóművészek adtak hangversenyt a Lenin körúti hangversenyteremben. Csaknem husz hangszeres szólista és a szegedi nemzeti színház operaénekesei Huszár Lajos, Szőnyi Erzsébet, Maros Rudolf, Vántus István, Szokolay Sándor, Kadosa Pál, Vaszy Viktor, Láng István, Szervánszky Endre műveit adták elő. /mti/

--

bb. 44. több mint kilencszáz engedély nélküli építkezésre szabtak ki bírságot Miskolcon

vid/rj -cz

1973. november 21.

Miskolc megyei város tanácsának határozata értelmében felmérték az engedély nélküli építkezéseket a városban, amelyek különösen az utóbbi két évben szaporodtak el. Az egymás után alakult kertszövetkezetek tagjai létesítettek nem egy helyen lakásnak is alkalmas hétfégi házakat - anélkül, hogy engedélyt kértek volna, s megfelelően tájékoztattak volna a terület későbbi felhasználásáról.

Legkevesebb az engedély nélküli építkezés a belvárost magában foglaló első kerületben. A miskolc tapolcai üdülőhely ügyeit intéző második kerületben is alig haladja meg a félezeret az engedély nélküli építkezések száma. Ezzel szemben a harmadik kerületben, több mint kétezeren építkeztek engedély nélkül. Súlyosítja a helyzetet, hogy a harmadik kerületben a Lyukóti völgyben, Erenyőn és máshol nagyobb részt alábányászott területen emeltek hétfégi házakat.

A felmérés alapján a városi tanács illetékes szakigazgatási szervei megtették a szükséges intézkedéseket. A környezetbe nem illő, esztétikailag kifogásolható, nem egyszer életveszélyes épületek közül százharmincként bontatását rendelték el. A harmadik kerületben, ahol nagyobb részt a díógyőri gyárak dolgozói létesítettek hétfégi házat, differenciáltan járnak el. Azokra az épületekre, amelyek megfelelnek a követelményeknek, fennmaradási engedélyt adnak. Ott pedig ahol szükséges, műszaki kiegészítést írnak elő - de minden esetben kirójják a bírságot. Eddig több mint kilencszáz engedély nélküli építkezésre szabtak tíz százalékos építésrendészeti bírságot. /mti/

--

13.45 rj

10/1430

- 30 -

bb. 41. felhasználható 19 órától

csokonai emlékünnepecség pécssett

vid/rj -cz

1973. november 21.

Csokonai vitéz Mihály születésének 200. évfordulója alkalmából emlékünnepecséget rendeztek szerdán Pécssett, a doktor Sándor művelődési központban. Az emlékműsor keretében bonyolították le a dr. Hajdu Imre által alapított versmondóverseny 1973. évi döntőjét. A városi középöntőbe jutott félszáz tanuló közül a legsikeresebben szereplő tíz szavaló lépett a pódiumra. A vetélkedő is a csokonai évfordulóhoz kapcsolódott. Az ünnepi műsorban felléptek a pécsi nemzeti színház művészei. /mti/

--

bb. 43. épületeket, villany és telefonhálózatokat rongált meg a szélvihar Szolnok megyében

vid/rj -cz

1973. november 21.

Szolnok megyében, ahol kedden nyolcvanöt-kilencven kilométeres óránkénti széllelkéseket mértek, jelentős károkat okozott a szélvihar. A szolnoki MÁV járműjavító üzemben a diesel-program keretében épülő kocsijavító csarnok egyik negyven méter hosszú, három és fél méter magas téglából épült falát a betonhidálókkal együtt kidöntötte az óriás erejű szél. Baleset szerencsére nem történt. A törökszentmiklósi aranykalász és a szajoli vörös csepel tsz-ben gazdasági épületeket rongált meg, néhány istálló tetőjét leszakította az elemi erő.

A szolnoki állami gazdaság piroskai üzemeységében eddig még ki nem derített okból kigyulladt a szérűn lévő egyik nagy lucernakazal. Az orkánszerű szélben a tűz gyorsan tovább terjedt, négy takarmánykazal lett a lángok martaléka. A nagy erővel felvonuló tűzoltók hősiességükkel ellenére mintegy háromszázezer forint értékű kár keletkezett. A közelben lévő istálló-épületet és a többi kazlakat sikerült megmenteni a pusztulástól.

A tiszántúli áramszolgáltató vállalat szolnoki üzletigazgatóságának területén is bőven akadt munkájuk a készenléti brigádoknak. Besenyszög, Tiszakürt, Tiszaug, Mezőtur, Szarvas, Tószeg és Tiszakécske térségében oszlopokat döntött ki, vezetékeket rongált meg a szélvihar, két-három óra hosszáig zavarokat okozott az áramszolgáltatásban. A károk helyreállítását nyomban megkezdték és este 8 órára helyreállították a vonalakat és ismét megkezdtek az áramszolgáltatást. A posta szolnok megyei távközlési üzemétől nyert tájékoztatás szerint ők viszonylag szerencsésen meguszták a keddi szélvihart, csupán Mezőtur, Jászládány és Kunszentmárton térségében dőltek ki néhány oszlop és rongálódott meg a légvezeték. A hibákat rövid időn belül helyreállították. /mti/

--

13.55 rj

10/1430

- 31 -

bb. 45. folytatta munkáját a nemzetközi műfordító tanácskozás

t/nm/tr/rj zs -cz

1973. november 21.

Szerdán a magyar tudományos akadémián folytatta munkáját a nemzetközi műfordító tanácskozás, a konferencia második napján hangzott el Lukácsy Sándor előadása Petőfi és Korának haladó európai irodalma címmel. Hubay Miklós Madách és a drámafordítás problémáiról adott áttekintést, Kovács Kálmán előadásának témája csokonai és a felvilágosodás volt.

az előadásokat élénk vita követte: a résztvevők beszámoltak személyes fordítói tapasztalataikról, s arról, hogyan lehetne a magyar irodalom nagyjait jobban megismertetni a külföldi olvasókkal.

csütörtökön három világnyelv- az orosz, francia és a német - köré csoportosulva kerekasztal-tanácskozások lesznek. /mti/

bb. 46. hatósági kollégium- pest megyében

vid/gö/rj -cz

1973. november 21.

Évente mintegy három millió esetben keresik fel az állampolgárok a tanácsokat és több mint egy millió az írásban benyújtott ügyek száma - állapították meg a pest megyei tanács végrehajtó bizottságának szerdai ülésén, amelyen többek között az államigazgatási munka és a hatósági tevékenység helyzetét vitatták meg. a jelentésből kitűnt, hogy az ország legnépesebb megyéjében javult az államigazgatási munka, s színvonala fejlődéséhez nagymértékben hozzájárult a lakosság tevékeny részvétele is. mint megállapították, meggyorsult az ügyek intézése, de üteme még mindig nem kielégítő. a 30 napon túl intézett ügyek száma, a határozatok számához viszonyítva átlagosan 7 százalékos hibaként jelezték meg továbbá, hogy nem mindenütt használták ki az egységes községi szakigazgatási szervekben rejlő munkaszervezési előnyöket. a végrehajtó bizottság elhatározta többek között, hogy a hatósági munkában jelentkező folyamatok fokozott figyelemmel kísérésére, az ügyintézés egységesítésének elősegítésére, tiz tanácsai gyakorlati szakemberből álló hat. kollégiumot hoz létre, amely a megyei tanács vb titkárnak tanácsadó szerve lesz. a január 1-től tevékenykedő szerv feladata egyebek között az ajánlások, irányelvek kidolgozása a hatósági munkát érintő intézkedésekre, a hatósági tevékenység tapasztalatainak összegyűjtése, eredményeinek mérése, a hatósági kiadványok kidolgozása. /mti/

-- Losagi

13.55 rj

- 32 -

felhasználható: 15 óra után!

bb 47. pályairányítási kiállítás és előadás sorozat miskolcon

vid-ju -cz

1973. november 21.

a miskolci gyárakban évek óta egyik gond elsősorban a meglévő szakmában megfelelő számú szakmunkás képzése. másik gond a városból és a környező községekből foglalkozást kereső nők munkábaállítása, mert nem rendelkeznek szakképzettséggel. a miskolci Molnár Béla ifjúsági- és uttörőház az érdekelteket egyúttal pályairányítási tanácsadói kezdeményezéssel, amelyeket kiállítással kapcsolnak össze.

az első pályairányítási kiállításra és előadásra szerdán került sor az ifjúsági házban, ahol a diósgyőri Lenin kohászati művek szakemberei ismertették az általános iskolák végzős tanulóitól elött a hengerész-, az öntész-, a kovácsoló- valamint az olvasztár szakmát. a fiataloknak elmondották a képzéskor szerethető szakismereteket, az egyes szakmák korszerűsítésével, technikai fejlesztésével elért eredményeket, nemkülönben a kereseti és továbbképzési lehetőségeket. a kiállításon az egyes üzemekben előállított termékeket mutatták be, valamint az üzemek életét, az ott végzendő munkát szemléltették fényképeken.

az elővetkező hetekben a többi „hiányszakmák”, ismertetésére kerül sor. két alkalommal a lányoknak tartanak pályairányítási előadást azokról a szakmákról, amelyhez ha képesítést szereznek, szakmunkásként kaphatnak állást különböző üzemekben. /mti/

bb 48. növekszik a tejtermékek fogyasztása - sajtótájékoztató a tejipar helyzetéről, terveiről

t kg/gk-ju -cz

1973. november 21.

a lakosság tej- és tejtermékellátásáról és az ipar előtt álló feladatokról tartott sajtótájékoztatót szerdán dr. Simka István, a tejipari vállalatok trösztjének vezérigazgatója a Mém Váci utcai bemutatótermében.

/ folyt. köv./

14.35/ju

- 33 -

1510

bb 48. / növekszik a ... 1. folyt./-ju

a vezérigazgató elmondotta: a szarvasmarhatenyésztés fejlesztését célzó minisztertanácsi határozat megvalósításának eredményeként ugrásszerűen megnövekedett az átvett alapanyag mennyisége. amíg a korábbi években általában 3-5 százalékkal emelkedett a felvásárlás, idén várhatóan 18 százalékkal több tejet és 14 százalékkal több tejzsírt kell átvenni, feldolgozni és értékesíteni.

a tejtermelés ilyen nagyütemű növekedése és részben a fogyasztói áremelés hatására az igényeknél több tej állt rendelkezésre. ez lehetővé tette a fehérjetakarmányimport csökkentését, s a sajt exportjának növelését. ugyanakkor, mint ismeretes, szeptembertől a tej és néhány tejtermék zsirtalmát az ipar növelte, így azóta jelentős minőségjavítással kerültek forgalomba ezek a fontos élelmiszerek. a minőségjavítás eredményeként megnövekedett a lakosság tej- és tejtermékfogyasztása, októberben már ugyanannyi tejterméket vásárolt a közönség, mint az áremelés előtti hónapokban. a választék bővítése és a minőség további javítása következtében jövőre már a fogyasztás 4-5 százalékos növekedését várják a tejipari vállalatok.

a termelés és a fogyasztás növekedésére az ipar fejlesztésével és új üzemek építésével készül fel a tejipari tröszt. a következő évben többek között üzembe áll a keszthelyi és a budapesti korszerű tejüzem, ugyanakkor befejeződik a rákospalotai, a debreceni, a nagykanizsai és a marcali üzemek rekonstrukciója. már az ötödik ötéves tervek is részben elkészültek, eszerint szombathelyen, veszprémben és vácoth adnak majd át a városok el látására tejüzemeket. a felsoroltakon kívül is több üzem épül az ötödik ötéves tervidőszakban.

az üzemek fejlesztése mellett fontos feladat a csomagolás színvonalának növelése is. ezért 1974 végéig a már meglévő tejcsomagoló gépsoron kívül 25 ndk-beli és csehszlovák berendezést szerelnek fel, 40 pórtöltő gép vásárlását is tervezik. ez utóbbival a tejfől, a habtejzsin, az izesített és savanyított tejtermékek, valamint a poharas tej iránti növekvő igényeket kívánják a vállalatok kielégíteni. korszerű gépsorokat állítanak majd be az üzemekben a minőség javítása és a szavatossági idő növelése érdekében is. most vásárolt modern gépsor gyártja például azt a még az idén forgalomba kerülő újfajta sajtot, amely frízider nélkül is három hónapig eltartható.

/ folyt. köv. /

14.50/ju

15/15

- 34 -

bb 48. / növekszik a ... 2. folyt./-ju

a tej gazdaságos feldolgozására bővül a tejportgyártó kapacitás is. 1974-ben zalaegerszegen, répcelakon, 1975-ben pedig pécssett és mátészalkán épülnek majd tejportgyártó üzemek. a fagylaltgyártás fejlesztésére budapesten a székesfehérvárott tervez a tejipari tröszt 1975-ig korszerű gyárat.

a tej növekvő mennyisége az értékesítési hálózat bővítését is megkívánja. ennek érdekében az előző évi 936-tal szemben az idén már 1350 községben árusítanak pasztorózott tejet. a városok többségében, főként a nyári időszakban, már megszervezték a napi többszöri tejszállítást az üzletek állandó friss tejellátása érdekében. javult az iskolák tej- és kakaóellátása is. jelenleg már 1633 iskolában ihatnak a tanulók rendszeresen tejet és kakaót. az 1971-72-es tanévben a diákok 11 százaléka jutott rendszeresen iskolatejhez, s a jelenlegi tanévben 18-20 százalékra növekedett arányuk.

az új gépek, technológiai berendezések eredményeként hamarosan bővül a termékek választéka is. egyik újfonság a hamarosan forgalomba kerülő, üdítő italként is ajánlott iró, amelyet viszonylag alacsony szénhidráttartalma miatt várhatóan a fogyasztók is megkedvelnek. még az idén az élelmiszeráruházak polcára kerül az ömlesztett sajtcsalád új tagja, a kempingsajt és az ugynevezett fehér sajt- jövőre különböző tejpor- és fagylaltpor készítmények. pasztorózott sajtkrémek és puddingok kerülnek az újdonságlistára.

egyébként szerdától a gomolyaturót ideiglenesen átlag 30 százalékos árengedménnyel kínálják az ország valamennyi élelmiszerüzletében. a kedvezményes árusításkor a kilós csomagolású gomolyaturót 38 forint helyett 28, a tizdekás csomagolást 4.40 helyett 3.40-ért, az izesített csemegeturót ugyancsak tizdekás csomagolásban 4.60 helyett 3.60-ért veheti meg a közönség.
/mt1/

--

15.00/ju

15/15

- 35 -

bb. 49. egészségügyi sajtótájékoztató a muosz-ban

t/mir/pá/rj zs -cz

1973. november 21.

az egészségügy időszeri kérdéseiről tartott szerdán sajtótájékoztatót a magyar sajtó házában dr. schultheisz emil egészségügyi államtitkár. egyebek között szólt az új kórházi beutalási rendszer eddigi tapasztalatairól. megemlítette, hogy a rendelet életbe lépése óta a főváros egyes kerületeiben a betegek aránylag tekintélyes része átjelentkezett más körzeti orvosokhoz, hogy abban a kórházban kezeltesse magát, amelynek orvosi kara iránt nagyobb a bizalma. kevesen tudják viszont, - jegyezte meg az államtitkár -, hogy a kívánt kórházba való beutaláshoz nincs feltétlenül szükség „körzetváltatásra”, az ágynyilvántartón keresztül - igaz korlátozott számban bármelyik körzeti orvos beutalhatja betegeit a kívánt intézetekbe.

a rendelet életbe lépése óta eltelt egy hónap tapasztalatai általában kedvezők. az új beutalási rendszerrel máris felére csökkent a várakozási idő, s a legtöbb kórház a beutalástól számított egy héten belül fogadja a betegeket. vidéken azonban még mindig sok helyen előfordul, hogy fölöslegesen küldözgetik a beteget, pedig ez a körzeti és az intézeti orvosok jobb tájékozottságával megelőzhető lenne.

a népesedéspolitikai intézkedések végrehajtásával kapcsolatban dr. schultheisz emil közölte, hogy január 1-ével megkezdik működésüket a terhességmegszakítást elbíráló bizottságok, amelyeknek elnökei minden megyében kijelölték. idejében megtörtént a családvédelmi tanácsadók továbbképzése is. e hálózat tagjainak legfontosabb feladata a szexuális felvilágosítás, és a gyógyszeres fogamzásgátlás előnyeinek széleskörű propagálása. a tanácsadóknak nem vizsgálják ugyan a jelentkezőket, ha azonban a beszélgetések kapcsán szükségesnek látják, a hozzájuk fordulókat orvosi vizsgálatra is elküldhetik.

tájékoztatójában az államtitkár kitért a kórházak fejlesztésére is. mint mondotta, a tervidőszak hátralévő két évében és a következő ötéves tervben az egészségügyi ágazat nem az új, nagy kórházak építésére törekszik. felújításokkal és átalakításokkal elsősorban az olyan kórházi ágyak számát növelik, amelyek a műszereket kevésbé igénylő krónikus betegségek kezeléséhez nyújtanak segítséget. fejlesztik az ideg- és elmbetegek gyógyítását ellátó kórházi hálózatot is. a meglévő idegosztályokon a helyek számát - bővítésekkel és új pavilonok építésével - 1974-75-ben 2500 ágygal növelik.

emelik a kórházak intenzív osztályainak számát is, de határozottan fellépnek az azzal a helytelen szemlélettel szemben, amely alapján egyes orvosok igyekeznek elkülöníteni saját osztályaik munkáját, az intenzív osztályokon folyó munkától. /mtiö

15.00 rj

- 36 -

bb 50. ankét az ember és gép kapcsolatáról, a környezetvédelemről

t sz/tr szb ie -cz

1973. november 21.

az ember és a gép, az ember és a munkahely, környezet kapcsolatáról - létesítmény-tervezés ergonómiaja címmel - rendezett szerdán ankétot a kgm tervező irodája és ergonómiai bizottsága.

mártonfi rudolf, a bizottság vezetője bevezető előadásában többek között arról szólt, hogy ma már nemcsak a pszichológusok, orvosok, fizikusok foglalkoznak behatóan az emberrel kapcsolatos tudományágakkal, hanem a mérnököknek is figyelembe kell venniük egy-egy gyár és üzem konkrét tervezésénél azokat a körülményeket, amelyek a munkásokra hatnak.

a bizottság munkáját elemezve elmondta, hogy a kgm ergonómiai bizottsága az országban az első ilyen jellegű összefogó tervező szervként alakult tíz évvel ezelőtt. azóta számos területet megvizsgáltak az ergonomia témakörében, például a nők helyzetét a termelésben, a balesetek, vagy éppen a hiányszorú körülményeit. javaslataikkal hozzájárultak a minisztériumok, vállalatok döntéseéhez.

mostanában sok szó esik a környezetvédelemről is. az ergonómiai bizottság a napokban tárgyalt az illetékesekkel arról, hogy egy-egy nagyobb kohászati vagy acélgyártó üzem építésénél, tervezésénél a beruházási költségek 15-20 százalékát por- és füstleválasztó berendezésekre kell fordítani. korábban a vállalatok egy része inkább kifizette a bírságot, minthogy a levegő vagy vízszennyeződés csökkentésére berendezéseket vett volna. a környezetvédelemről szóló kormányhatározat nyomán ma már egyre nehezebb kibuvókat találni. a bizottság a jövőben is terveket javasol és dolgoz ki a vállalatok részére a szennyezettség csökkentésére. például az 1974-ben átadásra kerülő cinkotai bkv javító-telepre már kidolgozták a légtechnikai berendezések terveit, így a munkások a korábbinál jóval tisztább, egészségesebb környezetben dolgozhatnak majd.

délután az építészeti, gépészeti és kohászati szekció tartott ülést, ahol előadások, üzemszervezési kérdések megvitatása, és filmvetítések szerepeltek a napirenden. /mti/

15.37/szb

-37-

14.15

bb 53. 1990-ig 980 hektár új erdőt telepítenek pécs környékén

vid-kz szb -cz

1973. november 21.

pécsett szerdán megkezdték annak az 1990-ig tervezett nagyszabású zöldövezeti programnak a végrehajtását, amely a mecsek-aljai város levegőszennyezettségének csökkenését, a dolgozók háttvégi pinenését hivatott előmozdítani. az ez alkalomból rendezett ünnepségen az állami, társadalmi szervek, üzemek és intézmények képviselői, wieder béla tanácselnökkel az élükön, egy-egy csemetét ültettek a lakosság körében népszerű, romantikus fekvésű éger-völgyben. a program döntő mértékben közjóléti célokat szolgáló állami beruházásból valósul meg. emellett a kivitelezéshez széleskörű társadalmi összefogásra is szükség van. szeretnék, ha pécs lakói fák ültetésével is kivennék részüket a környezeti ártalmak elleni védekezésből, a most elültetett fák jelképezik pécs természetszerű lakosságának évekre terjedő társadalmi munkáját ebben a feladatban, amelyben számítanak az ifjúság, a szocialista brigádok, iskolák, üzemek kisz alapszervezeteinek közreműködésére.

mindézt az tette szükségessé, hogy pécs az utóbbi években az ország egyik legszennyezettebb levegőjű, legzajosabb városa lett. a 2000 éves mecsekaljai város sajátos településszerkezete - az összezsúfolt házak, a keskeny utcák és a szűk terek rendszere - nem kedvezett a ligetek, parkok, fasorok kialakulásának. ugyanakkor a lakott terület terjeszkedése miatt a mecsek déli lejtőjét borító erdők is mind feljebb húzódtak.

a város zöldövezeti programja 980 hektár új erdő telepítését irányozza elő a következő másfél évtized alatt. a zöldövezet a város északi peremét kísérő, félezer hektár parkerdőhöz csatlakozva, félkoszoru alakban veszi majd körül a várost. ez az erdőgyűrű alkalmas lesz pécs levegőjének folyamatos cseréjére, átszellőztetésére. esztétikai, egészségügyi és éghajlati vonatkozásban egyaránt kedvezőbbé teszi az életkörülményeket a mecsekalján, s joggal lehet remélni, hogy pécs elkerül a legszennyezettebb levegőjű városok sorának éléről, ahol jelenleg a második helyet foglalja el.

/mti/

15.48/szb

15/2

-38-

bb.51. egészségügyi segélyszállítmány egyiptomnak

k/vt/pá/zs fé -cz

1973.november 21.

a magyar vöröskereszt - a kormány nevében - egészségügyi berendezésekből, felszerelésekből és gyógyszerekből álló, 5 millió forint értékű segélyküldeményt továbbított az egyiptomi arab köz-társaságnak. a küldeményt különrepülőgép szállította kairóba./mti/

--

bb.52 . magyar kulturális delegáció utazott varsóba

pá/zs/fé -cz

1973.november 21.

szerdán háromtagú delegáció utazott varsóba, demeter sándornak, a kulturális kapcsolatok intézete elnökhelyettesének vezetésével. a küldöttség részt vesz azon a rendezvénysorozaton, amelynek keretében megemlékeznek a varsói magyar intézet megalakulásának 25. évfordulójáról. a jubileum alkalmából demeter sándor átnyújtja a kki emléklakettjét és elismerő oklevelét azoknak a lengyel kulturális személyeknek, akik a két ország kulturális kapcsolatainak fejlődésében kiemelkedő munkát végeztek./mti/

--

bb.54. fizikai verseny győrött és sopronban

vid-kz fé -cz

1973.november 21.

szerdán délután egyidőben győrött és sopronban 222 harmadik és negyedik osztályos középiskolás diák részvételével kezdődött meg a jedlik ányos fizikai verseny az ötvös lóránd fizikai társaság győr-sopron megyei szervezete rendezésében. a verseny megrendezésével az országos tanulmányi versenyen való sikeres részvételt és az egyetemi felvételre való felkészülést kívánták elősegíteni. a 3 órás verseny első órájában tesztkérdésekre adtak választ a diákok, a következő két órában pedig példákat oldottak meg./mti/

--

1630

- 39 -

bb.55. felhasználható 17 órától!

az osztrák honvédelmi miniszter látogatása egy vidéki harckocsizó alakulatnál

vid/fé -cz

1973.november 21.

Karl Lütgendorf, az osztrák köztársaság szövetségi honvédelmi minisztere, - aki Czinege Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter meghívására érkezett hazánkba, - szerdán - kíséretével együttes egésznapos látogatást tett a magyar néphadsereg egyik harckocsizó egységénél.

az osztrák honvédelmi minisztert vidéki útjára elkísérte Czinege Lajos is. Karl Lütgendorfot és kíséretét látogatása színhelyén Möröcz Lajos vezérőrnagy köszöntötte. a vendégek ezután tájékoztatást kaptak az alakulat kiképzéséről, megismerkedtek a kiképzés gyakorlati munkájával, majd lövészettil egybekötött harcászati bemutatót vettek részt.

az osztrák vendégek elismerően nyilatkoztak az alakulat katonáinak és tisztjeinek felkészültségéről./mti/

bb.56. tudományos ülés az élelmiszerek minőségvédelméről

t/gk/gk/1e/fé -cz

1973.november 21.

Idén ünnepeli megalakulásának 100. évfordulóját a fővárosi élelmiszerellenőrző és vegyvizsgáló intézet, ebből az alkalomból szerdán tudományos ülés az új-városházán. a kétnapos tanácskozáson 350 szakember vitatja meg az élelmiszerellenőrzés és a minőségvédelem kérdéseit. a tudományos előadások három szekcióban hangzanak el. az egyik szekció a korszerű vizsgálati módszerekkel, a másik a minőség meghatározásának technikai kérdéseivel foglalkozik, s külön témakör tárgyalja a hagyományos érzékszervi vizsgálati módszerek továbbfejlesztésének lehetőségeit.

az élelmiszerek választékának növekedésével, az importcikkek, a konzervek, a félkész-és készételek arányának emelkedésével különös jelentősége van a fogyasztók érdekvédelmét célzó minőségellenőrzésnek. /folyt.köv./

Vülésszakot tartott a Magyar Élelmiszeripari Tudományos Egyesület

bb.56. /tudományos... folyt./fé

a budapesti intézeten kívül 14 megyében már működik minőségellenőrző és vegyvizsgáló intézet, s a tervek szerint valamennyi megye saját intézetében vizsgálja majd a területén készülő élelmiszerek összetételét. az ülésen azt is megvitatják a résztvevők, milyen korszerű mutatószámok, új vizsgálati módszerek szolgálják leghatásosabban a minőség meghatározását.

a tudományos ülészen 29 szakembernek nyújtották át kiemelkedő munkája elismeréseként a „sigmond elek,, a „kosutány tamás,, és a „török gábor,, emlékérmeket, valamint „ az élelmiszeripar kiváló dolgozója ,, emléklaketteket./mti/

b.57. 90 éves magyar aviatikus születésnapjára köszöntése

t/sb/pá 1e fé -cz

1973.november 21.

bensőséges ünnepség színhelye volt kedden a well emil kórház, ahol a kpm, az mhsz és a közlekedési múzeum képviselői betegágyánál köszöntötték 90. születésnapja alkalmából kvasz andrást, a magyar aviatika és sportrepülés nemzetközi híró utörőjét. szülővárosa, békéscsaba is virággal, ajándékkal kedveskedett híres szülőlttének. a magyar légügyi közlekedést és légisportot képviselő küldöttségek kitüntetést, emléklaketteket nyújtottak át az ünnepeltnek. akinek egészségi állapota már örvendetesen javult.

x x x

kvasz andrás 1910 óta foglalkozik szenvedélyesen az aviatikával és sportrepüléssel. az első világháborúig magyarország 73 városában tartott bemutató repülést saját tervezésű és építésű egyfedeles és 25 lóerős, ugynevezett legyezőmotorral felszerelt repülőgéppel. több hazai és külföldi versenyen nyert értékes díjakat. a pöstyéni repülőverseny befejezése után 1914 júniusban az egyetlen gépét nem földi járművön szállította vissza állomáshelyére, hanem a megerőltető program után is légiúton tért vissza géppel. az első világháborúban katonai pilótaként teljesített szolgálatot. a magyar tanácsköztársaság idején a pilóták vörös bizalmijaként tevékenykedett, s a vörös hadsereg katonai pilótája volt. ezért a tevékenységért 1920-ban a rendőrség őrizetbe vette. később polgári pilótaként járta a világot, s a felszabadulás után a magyar-szovjet polgári légiforgalmi vállalat állományából került nyugdíjba. hazai és nemzetközi kimagasló repülő munkássága elismeréseként az 1950-es években megkapta a nemzetközi repülőszövetség /fai/ értékes diplomáját./mti/

Kvasz andrás volt

ll

-41-

16,45/01

bb 58. Lakáskiutalás 67 többgyermekes családnak - ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t pr/fk gi zs la

1973. november 21.

szerdán ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága. a lakásügyi főosztály előterjesztése alapján a testület úgy döntött, hogy soron kívül lakáshoz juttat 67 többgyermekes budapesti családot. a minisztertanács közelmúltban hozott népesedéspolitikai határozata alapján a főváros hatékonyabb segítséget kíván nyújtani azoknak a családoknak, amelyeknek több kiskorú gyermekük van. a lakásügyi főosztály felmérte a kerületekben: hol vannak nehéz helyzetben lévő, többgyermekes családok, amelyek nem szerepelnek az idei, illetve a jövő évi lakáselosztási tervben. ennek a 67 családnak lakásigénylése került most a végrehajtó bizottság elé. közülük két család kilenc, illetve hétgyermekes, 14 családban öt apróság van, a többi lakásigénylő négy, illetve háromgyermekes. az igénylők legnagyobb része kétkézi fizikai dolgozó, többjük fiatal házaspár. a családok lakáshoz juttatásáról szóló döntés végrehajtásának határideje így került jegyzőkönyvbe: a-zonnal.

a közmű- és mélyépítési főigazgatóság előterjesztésére a végrehajtó bizottság újabb, a levegőtisztasággal kapcsolatos beruházások támogatását határozta el. a jelentős összegű anyagi segítség elnyerésére korábban pályázatot írtak ki, erre tizennyolc igénylés érkezett. a végrehajtó bizottság úgy döntött, hogy a szakvéleményeknek megfelelően - hat igénylő beruházásaihoz járul hozzá, összesen 11,9 millió forinttal. gáztüzelésű kazánok váltják fel például a vi. kerület, zichy utca 1. szám alatti széntüzelésű központi fűtőberendezését, a csere teljes költségéből a tanács 800 ezer forintot vállalt. ugyancsak gáztüzelésű fűtőkészülékeket kapnak a ix. kerület, tolbuchin körút 9, 11, 13 és 15. számú házak, itt a költségekből a tanácsra 700 ezer forint jut. a xiii. kerületi ingatlankezelő vállalat kilenc épületében kell kicserélni a széntüzelésű kazánokat, ide jut a támogatások legtetemesebb része, 5,8 millió forint. egymillió forinttal dotálja a tanács a budapesti likőripari vállalat xxii. kerület pentz károly utca 4. szám alatti épületének kazáncseréjét.

/folyt. köv./

ed

- 42 -

bb 60. avatóünnepség a tolnai fonógyárban

vid/kz gi la

1973. november 21,

szerdán felavatták a magyar selyemipari vállalat tolnai fonógyárának fonalterjedelmesítő üzemét. a következőkben már évente ezerhatszáz tonna színesített fonalat terjedelmesítenek a gyárban. a két ütemben megvalósított beruházás együttes költsége 178 millió forint volt. egyidejűleg a munkások szociális ellátottságát is javították: korszerű konyha és öltöző-fürdő épült.

a szerdai avatóünnepségen részt vett dr. bakos zsigmond könnyűipari miniszterhelyettes, k. papp józsef, a tolna megyei pártbizottság első titkára, ott voltak a szakszervezet, a kisz, a járás és a nagyközség vezetői. bolvári józsefné, a tolnai fonógyár igazgatója nyitotta meg az ünnepséget, majd kovács imre, a magyar selyemipari vállalat vezérigazgatója mondott beszédet. hangsúlyozta, hogy a beruházást az előírt költségvetés keretén belül határidő előtt valósították meg. dr. bakos zsigmond könnyűipari miniszterhelyettes köszönetet mondott a beruházás kivitelezőinek, s többeknek átadta a könnyűipar kiváló dolgozója jelvényt. /mti/

--

17,40/gi

18¹⁰

-43/ a

bb 58. /lakáskiutalás ... 1. folyt./gi

a végrehajtó bizottság végül a főváros patkánymentes állapotának fenntartásáról határozott. úgy döntöttek, hogy a továbbiakban a személyi tulajdonban lévő ingatlanok mentesülnek a fenntartási díj megfizetése alól, a magyar nemzeti bank, illetve az országos takarékpénztár számlarendszerébe bevont vállalatok, szervezetek, gazdaságok, intézetek stb. viszont a patkánymentesítés szempontjából figyelembe vehető terület után korábban jogerősen megállapított patkánymentesítési díj 25 százalékát fizetik évente. /mti/

--

bb 59. megnyílt az 1. országos uttorörtörténeti vándorgyűlés

vid/kz gi la

1973. november 21.

szerdán békéscsabán megnyílt az 1. országos uttorörtörténeti vándorgyűlés. a kétnapos tanácskozáson az uttorörtörténeti bizottságok képviselői mellett résztvesz a magyar uttorörtörténeti és a párttörténeti intézet több munkatársa is. a vándorgyűlést pataki józsef, a kisz békés megyei bizottságának titkára nyitotta meg, majd szabó ferenc, a magyar uttorörtörténeti és a párttörténeti intézet főtitkára megtartotta az első előadást. hangsúlyozta, hogy az uttorörtörténeti vándorgyűlés az ország minden táján, de különösen a munkásmozgalmi hagyományokban gazdag békés megyében sokat segítenek az uttorörtörténeti vándorgyűlések. a veteránok megszólaltatásától a krónikairásig, az emléktárgyak gyűjtésétől az albumkészítésig sok hasznos munkát végeztek a kispajtások.

a vándorgyűlés megnyitásával párhuzamos dokumentumkiállítás nyílt békéscsabán a kulich gyula ifjúsági és uttorörtörténeti vándorgyűlés, az uttorörtörténeti vándorgyűlés, a nyári táborozások emlékeiből és a gyűjtőmunka legértékesebb darabjaiból. a tanácskozás további programja szerint uttorörtörténeti vezetők, muzeológusok, levéltárosok, helytörténészek adnak tájékoztatást a történetkutatás jól bevált módjairól. /mti/

--

bb 21. megkezdte munkáját a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének v. kongresszusa / 2. folytatás! /

t nm/gg gi zs la

1973. november 21.

szilágyi péter, a magyarországi románok demokratikus szövetségének főtitkára a többi nemzetiségi szövetség nevében köszöntötte a tanácskozást.

dr. gosztonyi jános művelődési miniszterhelyettes a központi bizottság, a népfront országos tanácsa és a művelődésügyi minisztérium nevében üdvözölte a kongresszust.

hazánk szlovák lakossága politikai, társadalmi egyenjogúságának és megbecsülésének bizonyítéka, hogy országosan 600-nál több a helyi és megyei szlovák tanács tag, s hogy az országgyűlésben ott vannak a hazai szlovákok képviselői is. a művelődésügyi minisztérium megkülönböztetett figyelmet szentelt a nemzetiségi oktatásnak, 1968 óta nemzetiségi oktatási intézményeink 30 százalékkal nőttek. az elmúlt öt év alatt 23 százalékkal emelkedett a nemzetiségi pedagógusok száma is, és ma már megközelíti az ezret. a nemzetiségi nyelveken és nyelveket tanulók száma az öt évvel ezelőtti 22.488-ról 27.038-ra emelkedett. a nemzetiségi oktatás lehetőségeinek javítását, színvonalának emelését célozza az az intézkedés is, amelynek nyomán az iskolákat ellátják a nemzetiségi nyelv és irodalom oktatásához szükséges szemléltető eszközökkel, s központosítják a nemzetiségi pedagógusképzést.

/folyt. köv./

18/5

- 44 -

bb 21. /megkezdte ... 3. folyt./gi

dr. gosztonyi jános közölte, hogy előreláthatólag december 15-től - kísérletként - kezdetben heti egy alkalommal félórás szlováknyelvű műsorral jelentkeznek majd a szolnoki stúdió. a kongresszus résztvevői táviratban fejezték ki köszönetüket az mszmp központi bizottságának az eddigi támogatásért, hangsúlyozva, hogy a jövőben is a párt irányításával fejtik ki tevékenységüket.

a kongresszus csütörtökön folytatja munkáját. /mti/

--

bb 63. elhunyt mód aladár

i ms/pá szb zs la

1973. november 21.

mély megrendüléssel tudatjuk, hogy mód aladár elvtárs, pártunk és a magyar forradalmi munkásmozgalom régi, kiemelkedő harcosa, a hazafias népfront országos tanácsának tagja, az ötvös loránd tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanára, a történettudományok doktora november 21-én hajnalban, hosszú időn át tartó súlyos betegség következtében elhunyt.

mód aladár elvtárs temetése november 26-án /hétfőn/ délután fél 2 órakor lesz, a mező imre uti temető munkásmozgalmi panteonjában.

elhunyt elvtársunk munkatársai, elvtársai, tanítványai, barátai és tisztelői egy órától róhatják le kegyeletüket a ravatalnál.

budapest, 1973. november 21-én

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága

a hazafias népfront országos tanácsa

az ötvös loránd tudományegyetem
x x x

/folyt.köv./

18.08/szb

-45-

18/5

bb 63. /elhunyt mód... 1. folyt.-/-szb

mód aladár 1908. augusztus 20-án született a vas megyei kalakó faluban szegényparaszti családból. budapesten végezte egyetemi tanulmányait; s a magyar-latin szakos tanári diplomát szerzett. az illegális kommunista mozgalomba már egyetemi éve alatt bekapcsolódott. 1932 óta volt a kommunisták magyarországi pártjának tagja.

főleg elméleti, irodalmi, történelmi tevékenységet folytatott. a gondolat, majd a szabad szó és a népszava munkatársaként jelentős szerepet játszott a párt népfront politikájának elméleti megalapozásában és népszerűsítésében.

az illegalitás idején 1932-ben letartóztatták és négy hónapon át tartották fogházban, majd 1943-ban ismét négy hónapot töltött börtönben. 1944. végén az újpesti partizáncsoport összekötőjeként tevékenykedett.

a felszabadulás után 1945-46-ban a szabad nép munkatársa majd 1946-tól 1953-ig a társadalmi szemle felelős szerkesztője volt. 1950-1954 között a magyar dolgozók pártja agitációs és propaganda osztályának helyettes vezetőjeként a köznevelési csoportot vezette.

jelentős a közművelődés érdekében kifejtett társadalmi tevékenysége is. 1954 és 1961 között a tit főtitkára, később ügyvezető elnökségének tagja volt. haláláig tagja volt a hazafias népfront országos tanácsának. a népfrontban főleg az elméleti munkaközösség elnökeként fejtett ki értékes tevékenységet.

tudományos munkásságát több ismert történelmi és ideológiai könyve, sok tanulmánya és cikke fémjelzi. az eötvös loránd tudományegyetem tudományos szocializmus tanszékének vezetőjeként időt és fáradságot nem kímélve foglalkozott az ifjúság szocialista szemléletű nevelésével. a tudós történész, a történettudományok doktora nagy felelősségtudattal készítette fel az ifjú történész nemzedéket feladataira.

/folyt.köv./

18.15/szb

-46-

18/2

bb 63. /meghalt mód... 2. folyt.-/-szb

mód aladár 1945-től 1951-ig képviselő volt.

sokoldalú érdemeit a szabadság érdemrend ezüst fokozatával, a munka érdemrenddel és a szocialista hazáért érdemrenddel ismerték el. /mti/

--

bb.61. losonczi pál,

pá/zs/fé la

1973. november 21.

az elnöki tanács elnöke táviratban fejezte ki jókívánságait szíman frangie köztársasági elnöknek, a libanoni köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából. fouad naffah külügyminiszternek péter jános külügyminiszter küldött üdvözlő táviratot. /mti/

--

bb.62. baráti találkozó a bolgár kulturában

pá/zs/fé la

1973. november 21.

szerdán este a bolgár kulturális központban a nemzetközi műfordítói konferencián résztvevő bolgár irókioldottság tagjai: nino nikolov költő-műfordító, a bolgár baráti és külföldi kulturális kapcsolatok bizottságának elnökhelyettese, csavdar dobrev irodalomtörténész, kritikus és dimo boljarov költő, műfordító találkoztak magyar kollégáikkal. a találkozáson megjelentek a magyar irodalmi és kulturális élet kiemelkedő személyiségei. /mti/

--

bb.64. a belföldi szerkesztőség híreinek hirjegyzéke 13 órától 18 óráig

fé la

1973. november 21.

37. a bács-kiskun megyei tanács vb ülése
38. tanyai népfront-munka
39. nógrád megyei közlekedésbiztonsági tanács
40. új abc áruház
41. csokonai emlékünnepe pécssett
42. szegedi előadóművészek hangversenye
43. szélvihar okozta károk szolnok megyében
44. bírság engedély nélküli építkezésekre

/folyt.köv./

- 47 -

18/2

bb.64. /a belföldi szerkesztőség...folyt./fé

45. nemzetközi műfordító tanácskozás
46. hatósági kollégium
47. pályairányítási kiállítás
48. sajtótájé. a tejipar helyzetéről
49. egészségügyi sajtótájé. a mousz-ban
50. ankét az ember és a gép kapcsolatáról
51. egészségügyi segélyszállítmány egyiptomnak
52. kulturális küldöttség utazott varsóba
53. erdőtelepítés
54. fizikai verseny
55. az osztrák honvédelmi miniszter vidéki látogatása
56. tudományos ülésszak az élelmiszerek minőségvédelméről
57. kvasz andrás köszöntése
58. a fővárosi tanács vb ülése
59. uttörtörténeli vándorgyűlés
60. avatóünnepség a tolnai fonógyárban
61. losonczi pál távirata
62. baráti találkozó a bolgár kultúrában
63. elhunyt mód aladár
64. hírjegyzék

/mti/

--

bb.65. hazánkba érkezett a spanyol mezőgazdasági miniszter

gk/ie/fé la

1973.november 21.

szerdán dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter meghívására tomas allande y garcia-baxter spanyol mezőgazdasági miniszter vezetésével küldöttség érkezett hazánkba. fogadásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. dimény imre, dr. madas andrás miniszterhelyettes, valamint a spanyol konzuli és kereskedelmi képviselő vezetője./mti/

--

bb.66. végetért a magyar és nszk-beli közgazdászok tudományos tanácskozása

pá/ie fé la

1973. november 21.

a magyar közgazdasági társaság és a kölni székhellyel működő gazdaság-és szociálpolitikai társaság budapesten november 19-ától 21-ig tudományos megbeszélést tartott. megvitatták a gazdaságirányítási módszerek fejlődését, a nemzetközi valutaválság problémáit, és a kelet-nyugati gazdasági együttműködés fokozásának, mindenekelőtt kooperációk kiépítésének lehetőségeit. a külföldi vendégek látogatást tettek az egyesült izzóban./mti/

--

- 48 -

bb.67. időjárásjelentés

mm/fé la

1973.november 21.

a meteorológiai intézet jelenti 1973.november 21.-én, szerdán 19 órakor:

hideg, napos idő

várható időjárás csütörtök estig: hideg, derült éjszaka, napközben kisebb felhőátvonulások, valószínűleg csapadék nélkül. a helyenként még erős északnyugati szél tovább mérséklődik. a legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 2-6 fok között./mti/

--

bb.68. német nemzetiségi békeestek tolna megyében

vid-kz fé la

1973. november 21.

német nemzetiségi barátsági és békeesteket rendez a magyarországi német dolgozók demokratikus szövetsége a hazafias népfront tolna megyei és bonyhádi járási bizottságával közösen, a völgyesség községeiben. a barátsági esteken a soproni testvériség német nemzetiségi együttes mutatja be hangulatos műsorát. az első műsoros estet, amelyen békés ferenc, az országos béketanács tagja mondott beszédet, szerdán zombán tartották. csütörtökön mocsényben, pénteken cikón, szombaton tevelen, vasárnap pedig závodon lesz barátsági békeest./mti/

bb 69. busz és trolis összeütközése

1 ms/mm szb la

1973. november 21.

szerdán délután a rottenbiller utca és a dohány utca kereszteződésében egy 33-as autóbusz beleütközött az egyik 73-as trolibuszba. az összeütközésnek szerencsére csak öt egészen könnyű sérültje volt. közülük négy utast a mentők a helyszínen láttak el. a baleset forgalmi akadályt sem okozott. /mti/

--

bb 70. hazaérkezett bukarestből a budapesti pártküldöttség

la szb la

1973. november 21.

a bukaresti pártbizottság meghívására a román fővárosban járt budapesti pártküldöttség szerdán hazaérkezett. a delegációt, amelynek vezetője peják emil, a budapesti pártbizottság oktatási igazgatóságának vezetője volt, a ferihegyi repülőtéren pataki jános, a budapesti pártbizottság osztályvezetője és a pártbizottság munkatársai fogadták. /mti/

--

-49-

bb.71. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától
zárásig:

fé la 1973. november 21.

65. spanyol mezőgazdasági miniszter
66. közgazdasági tudományos tanácskozás
67. időjárásjelentés
68. német nemzetiségi békeestek
69. busz és trolis összejutése
70. hazaérkezett a budaepsti pártküldöttség
71. hirjegyzék
/mti/

-.-

- v é g e -

- 50 -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztők: halasi györgy
lakatos erzsébet

21/5

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. november 22.

bb.1. kiállítás antik ókori műtárgyakból, akvarellekből
- a szépművészeti múzeum jövő évi terveiből

i/nm/pá/h1/fé -cz 1973. november 22.

- rendkívül mozgalmas évet zár és hasonló mozgalmas esztendőnek néz elébe a budapesti szépművészeti múzeum - nyilatkozta dr. garas klára, a múzeum főigazgatója az mti munkatársának. az idei múzeumi évadban budapesten olyan, nagy sikerű bemutatók megrendezésére került sor, mint amelyen az orosz ikonok, az angol portrék kiállítása volt, illetve a leningrádi, illetve a moszkvai múzeumok anyagának fősorakoztatása volt. ugyanakkor a szépművészeti múzeum méltóan képviseltette magát hazánk határain túl is, hiszen gyűjteményének egy részét tízezrek csodálhatták meg leningrádban, moszkvában, illetve a közelmúltban a bolgár fővárosban.

a következő év jelentős állomása lesz minden bizonnyal az európai híri intézmény tevékenységének. a tervek szerint valószínűleg sor kerül a még mindig romos épület egyik szárnyának birtokbavételére. az építők hamarosan átadnak egy hatalmas csarnokot, amely újabb kiállítási területet biztosít a gyűjtemény kincseinek közzétételére. a nemzetközi maubertsch évforduló kapcsán világszerte számos rendezvényre kerül sor. a nagyhirű osztrák festő születésének 250. évfordulóján bécsben, tartanak megemlékezéseket, amelynek kapcsán a kérdés európai szaktekintélye, dr. garas klára tart előadásokat. ehhez kapcsolódik majd a budapesti szépművészeti múzeum egyik új kiállítása is, amelyik a xviii. század művészetének legszébb darabjait vonultatja fel. a tervek szerint tárlat készül a legjelentősebb ókori műtárgyakból. ennek külön érdekessége az lesz, hogy számos, a nagyközönség számára mindeddig ismeretlen alkotás is kiállításra kerül. a grafika sajátos ága, a rendkívül népszerű akvarellművészet legszébb darabjaiból ugyancsak tárlatot rendeznek, amely a középkortól napjainkig válogat a nemzetközi termésben.

/folyt.köv./

- 1 -

✓